

Міністерство охорони здоров'я України

Український центр профілактики і боротьби зі СНІД

**ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб
ім. Л.В. Громашевського АМН України"**

Центральна санітарно-епідеміологічна станція МОЗ України

ВІЛ-інфекція в Україні

Інформаційний бюлетень

№ 33

виходить з 1991 р.

Київ – 2010

Авторський колектив:

Комітет з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та інших соціально небезпечним хворобам МОЗ України:

*Голова Комітету С.О. Черенько;
Заступник голови Комітету О.Г. Єщенко;
Начальник відділу М.В. Зеленська*

Український центр профілактики і боротьби зі СНІД:

*директор Центру д.м.н., проф. Н.М. Нізова
заступник директора д.м.н., проф. А.М. Щербінська;
заступник директора Л.А. Сторожук;
лікар-епідеміолог Л.В. Бочкова;
лікар-епідеміолог А.В. Александрін;
лікар-епідеміолог О. О. Курніта;
спеціаліст з баз даних О. М. Яровенко;
завідувачка відділом Т.В. Степанова;
завідувачка відділом Я.В. Гайович;
лікар-інфекціоніст С.В. Рябоконт;
лікар-інфекціоніст К.В. Воронова;
соціальний працівник О.Ю. Коляда;
медичний-статистик Н.В. Недашковська;
фахівець О.Л. Міщенко*

ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського АМН України":

*керівник лабораторії епідеміології парентеральних вірусних гепатитів і ВІЛ-інфекції д.м.н., проф. А.Л. Гураль;
в.н.с., к.м.н. Ю.В. Круглов;
с.н.с., к.м.н. В.А. Марциновська;
н.с. І.В. Нгуєн;
с.н.с., к.б.н. О.В. Максименок;
н.с. О.М. Кислих.*

Центральна санітарно-епідеміологічна станція МОЗ України:

лікар-епідеміолог, к.м.н. Л.П. Нестеренко.

Програма з ВІЛ/СНІД, Бюро ВООЗ в Україні:

*медичний фахівець Програми з ВІЛ/СНІД, Бюро ВООЗ в Україні
к.м.н. Ю.В. Кобища.*

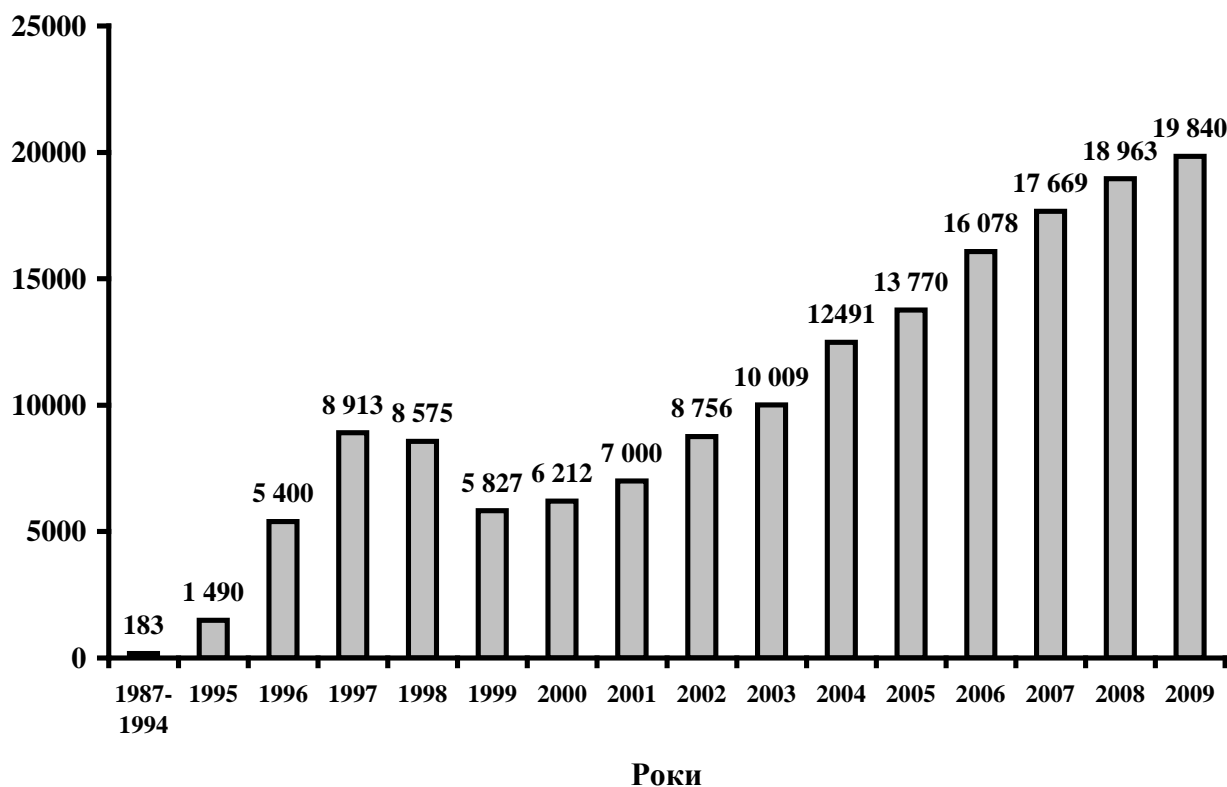
Стислий огляд стану епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні на 01.01.2010

Епідеміологічна характеристика епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу є важливою складовою національної системи моніторингу і оцінки та необхідною для розробки адекватної відповіді країни на епідемію.

З часу виявлення першого випадку ВІЛ-інфекції у 1987 році і до 2009 року включно, в Україні офіційно зареєстровано 161 119 випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України, у тому числі 31 241 випадків захворювання на СНІД та 17 791 випадків смерті від захворювань, зумовлених СНІДом.

У 2009 році в країні зареєстровано 19 840 нових випадків ВІЛ-інфекції (43,2 на 100 тис. населення). І хоча з 1999 року число вперше зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції зростає щорічно, за період 2006 – 2009 років відмічається зниження темпу приросту даного показника: 16,8%, 10,5%, 7,6%, 5,7%, відповідно.

Рисунок 1. Динаміка офіційно зареєстрованих нових випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України по роках за період 1987-2009 рр.

Протягом 2007 – 2009 рр. в Україні відмічається постійне збільшення кількості скринінгових досліджень на антитіла до ВІЛ – з 2 866 тис. обстежень у 2007 р. до 3 358 тис. – у 2009 р. Слід зазначити, що при постійній кількості тестувань споживачів ін'єкційних наркотиків (код 102) рівень їх інфікованості практично не змінюється. Подібна ситуація спостерігається з тестуванням осіб, в яких виявлені хвороби, що передаються статевим шляхом (код 104). Разом з

тим, кількість тестувань осіб, які мають численні незахищені сексуальні контакти (код 105) збільшилася у 2 рази, але рівень їх інфікованості майже не змінився.

Аналізуючи дані щодо територіальних особливостей поширення ВІЛ-інфекції серед СІН (код 102), відмічається, що на тлі середнього рівня поширення ВІЛ по Україні – 13,34 %, виявлено значні коливання цього показника серед регіонів. Найвищі показники зареєстровано у Київській – 35,43 %, м. Київ – 32,60 % та Івано-Франківській – 32,04 % областях.

Привертають до себе увагу результати аналізу щодо поширення ВІЛ – інфекції в розрізі регіонів серед осіб за кодами обліку 104 та 105. Вони найвищі, також в Київській області (6,09 та 7,23 % відповідно) та м. Києві (5,26 та 4,64 %). Високі показники інфікованості за кодом 104 у Кіровоградській області та кодом 105 у Тернопільській області не можна враховувати, в зв'язку з дуже малою кількістю тестувань.

В останні роки практика тестування, що існує в Україні, передбачає закупівлю тест - систем для донорів та вагітних за рахунок державного бюджету, а решта населення повинна тестуватися за рахунок місцевих бюджетів. При порівнянні відсотків тестувань за місцеві бюджети від загальної кількості тестувань, виявляється велика територіальна різниця цих показників. Розподіл регіонів за рангом показника кількості тестувань за рахунок місцевих бюджетів представлено у відповідній табл. Додатку. Найбільші показники відмічаються у Чернігівській, Херсонській та Сумській областях, найменші – Полтавській, Вінницькій та Львівській. Але на нашу думку значно важливіше розглядати не тільки показник тестування за рахунок місцевих бюджетів взагалі, а питому вагу тестувань саме уразливих груп населення. За цими показниками найкраща ситуація у Миколаївській, Черкаській та Хмельницькій областях.

Відомо, що інфікованість серед вагітних (більшою мірою) та донорів (меншою мірою) відображає інфікованість загального населення в країні. Протягом останніх трьох років рівень інфікованості вагітних склав 0,33 - 0,34 %, а донорів 0,13 - 0,14 %. Разом з тим, поширення ВІЛ-інфекції серед вагітних за результатами первинного тестування (код 109.1) становило 0,55% в середньому по Україні. При аналізі регіональних даних відмічається, що цей показник у 2009 р. коливався в значних межах – від 0,04% в Закарпатській до 1,59% в Київській областях, а в Миколаївській, Дніпропетровській, Кіровоградській областях він перевищував 1% (1,28 %, 1,12 %, 1,03% відповідно). Такі дані можуть свідчити про можливу генералізацію епідемічного процесу ВІЛ- інфекції у деяких регіонах України.

Стосовно первинних донорів крові (код 108.1) найбільш небезпечна ситуація відмічається у Одеській та Миколаївській областях – інфікованість 0,53 та 0,80 % відповідно (показник по Україні – 0,20 %).

Згідно офіційних даних, у 2009 році кожного дня у 54 осіб встановлювався діагноз ВІЛ-інфекція, у 12 осіб – діагноз СНІД, а 7 осіб помирало від захворювань, зумовлених СНІДом.

З усіх офіційно зареєстрованих випадків ВІЛ серед громадян України з початку епідемії на 01.01.2010 року під диспансерним наглядом перебували 101 182 особи (220,9 на 100 000 населення), з них 11 827 – з діагнозом СНІД (25,8 на 100 000 населення).

Загальноновизнаним є факт, що офіційні дані не відображають реальний масштаб епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні, зокрема дійсну кількість людей, інфікованих ВІЛ. Вони лише надають інформацію про осіб, які пройшли тестування на антитіла до ВІЛ, у яких була виявлена ВІЛ-інфекція, і які були внесені до офіційного реєстру випадків ВІЛ-інфекції. Значно більша кількість громадян можуть бути інфікованими, але вони неознані щодо свого статусу.

Оновлені оцінки стосовно ВІЛ/СНІД в Україні засвідчують, що на початок 2010 року в Україні мешкало 360 тисяч людей, віком від 15 років і старше, інфікованих ВІЛ. Ці дані відрізняються від даних офіційної статистики кількості осіб, які живуть з ВІЛ/СНІД, і перебувають під диспансерним наглядом у спеціалізованих закладах охорони здоров'я (101 182 особи) на початок 2010 року. Відмінність між цими показниками свідчить, що лише 28%, або кожний четвертий з людей, які живуть з ВІЛ в Україні, пройшов тест на ВІЛ і знає свій ВІЛ-позитивний статус.

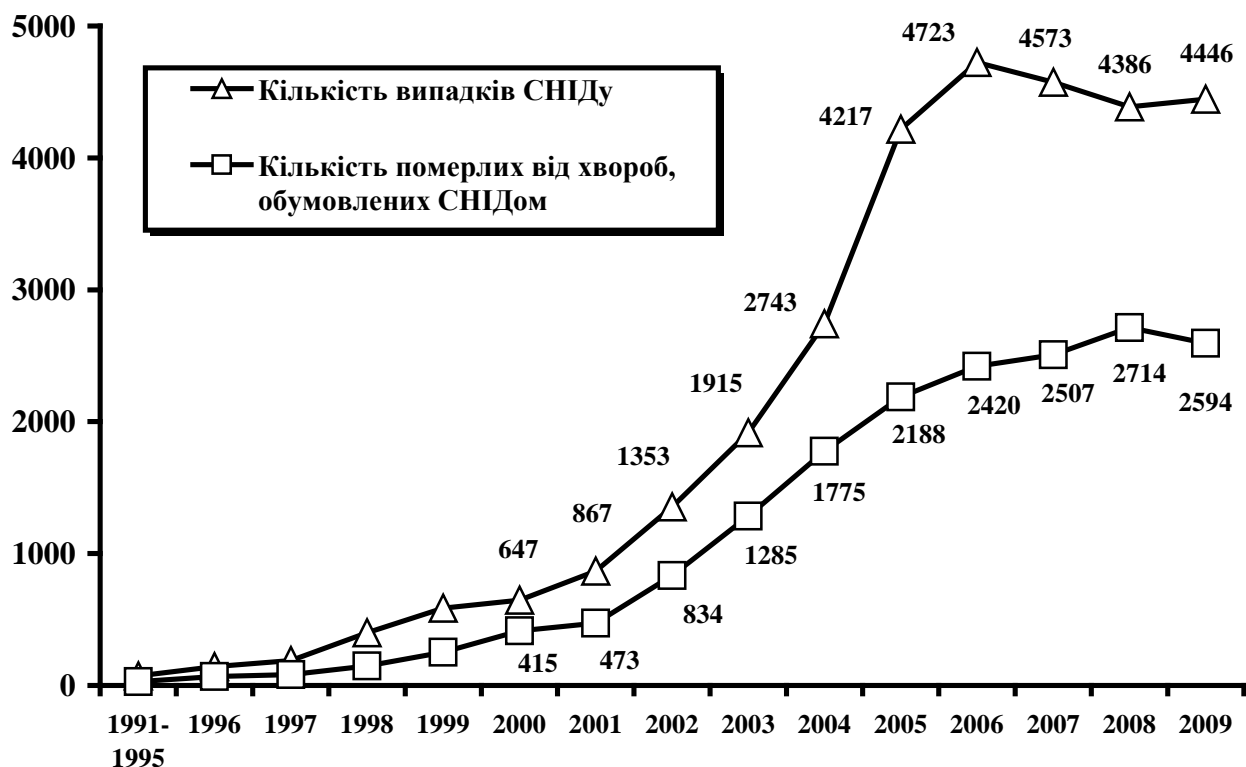
Ці дані є результатом найостаннішої національної оцінки ситуації з ВІЛ/СНІДом в Україні станом на початок 2009 року. Значна кількість національних та міжнародних організацій, залучених у процес моніторингу епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні, зробили свій внесок у формування цієї оцінки, що стало складовою глобальної оцінки ситуації з ВІЛ/СНІД станом на кінець 2009 року.

Кількість хворих на СНІД в Україні збільшувалася кожного року, аж до рекордної межі – 4 723 випадки в 2006 році. Внаслідок впровадження широкомасштабної антиретровірусної терапії вперше, у 2007 році, в країні було відмічено незначне зниження кількості хворих на СНІД (рис.2). І хоча, протягом останніх трьох років, 2007 – 2009, кількість людей, у яких діагностовано СНІД, реєструється приблизно на одному рівні: 4 573, 4 380 та 4 437 (в показниках на 100 тисяч населення: 9,8; 9,5; 9,7), СНІД залишається серйозним викликом системі охорони здоров'я України. Лікування СНІДу досі є високоартісним.

Протягом усього періоду епідеміологічного нагляду за ВІЛ-інфекцією в Україні спостерігалось збільшення числа осіб, які померли від захворювань, зумовлених СНІДом. В 2009 році вперше, в порівнянні з попереднім роком, зменшилася кількість випадків смерті від СНІДу з 2 710 до 2 591 (в показниках на 100 тисяч населення з 5,8 до 5,6, тобто на 2,6 %), що є першим вагомим доказом позитивного впливу впровадження антиретровірусної терапії (АРТ) в Україні. Проте, доступ до антиретровірусної терапії в Україні поки що не задовольняє потреб хворих.

Обмеженим залишається обсяг лікування активних споживачів ін'єкційних наркотиків у зв'язку з недостатньою доступністю замісної підтримувальної терапії, а відтак з проблемою формування прихильності до АРТ.

Рисунок. 2. Кількість нових випадків СНІДу та померлих від хвороб, обумовлених СНІДом, серед громадян України в 1991-2009 рр.

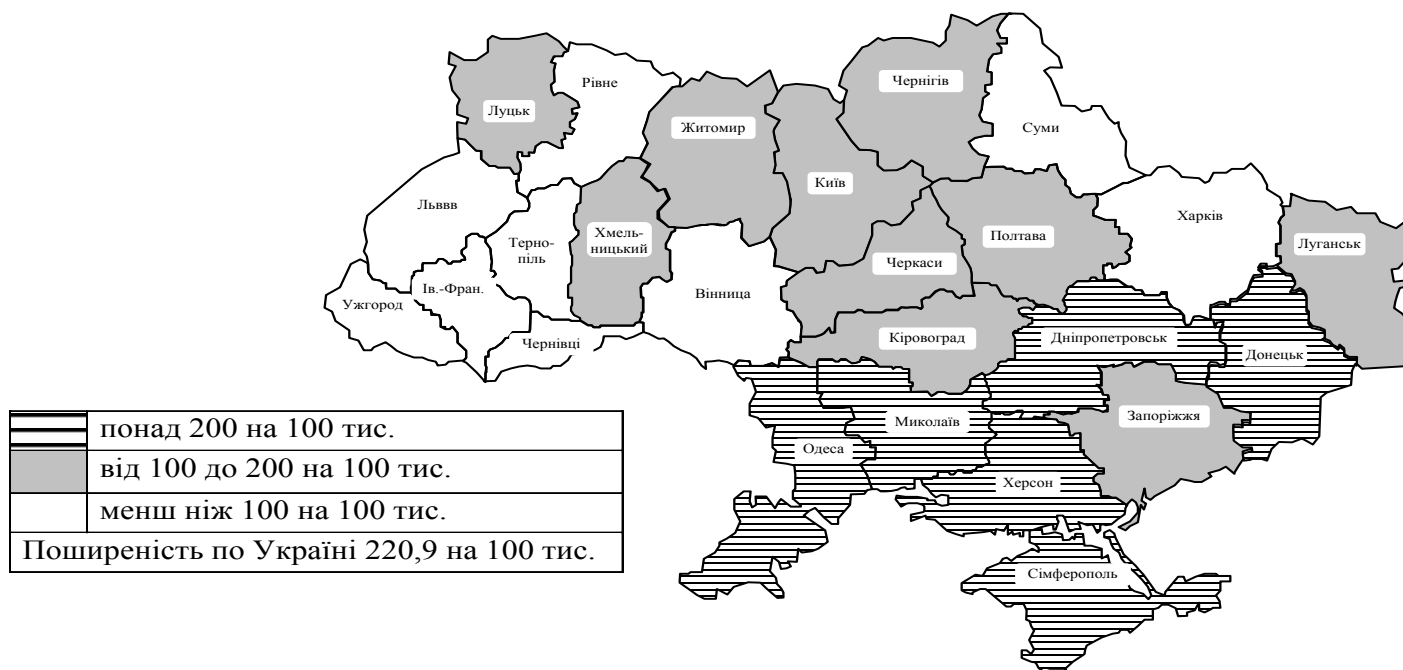

Необхідно зважити й на те, що в останні роки відмічається все більша кількість ВІЛ-інфікованих осіб, виявлених через наявність клінічних показань. За результатами сероепідмоніторингу, у 2009 році майже 22% від усіх позитивних результатів було виявлено серед осіб, обстежених за клінічними показами. А, з 4 437 випадків СНІДу, зареєстрованих у 2009 році, 2 182 або 49% вперше узято під нагляд вже з розвинутою стадією ВІЛ-інфекції, тобто зі СНІДом.

У 2009 році понад 77% серед ВІЛ-інфікованих громадян України склали особи, репродуктивного та працездатного віку – 15-49 років.

Разом з тим, в останні роки зменшується частка випадків захворювань на ВІЛ-інфекцію у віковій групі 15-24 років серед усіх уперше зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції: у 2006 році – 16%, у 2007 році – 15%, у 2008 році – 13%, у 2009 – 12%. Це також свідчить про деяку стабілізацію епідемічної ситуації з ВІЛ-інфекції в цілому через зміну поведінки молоді на менш ризиковану.

Рисунок 3. Поширеність ВІЛ-інфекції по регіонах України на 01.01.2010

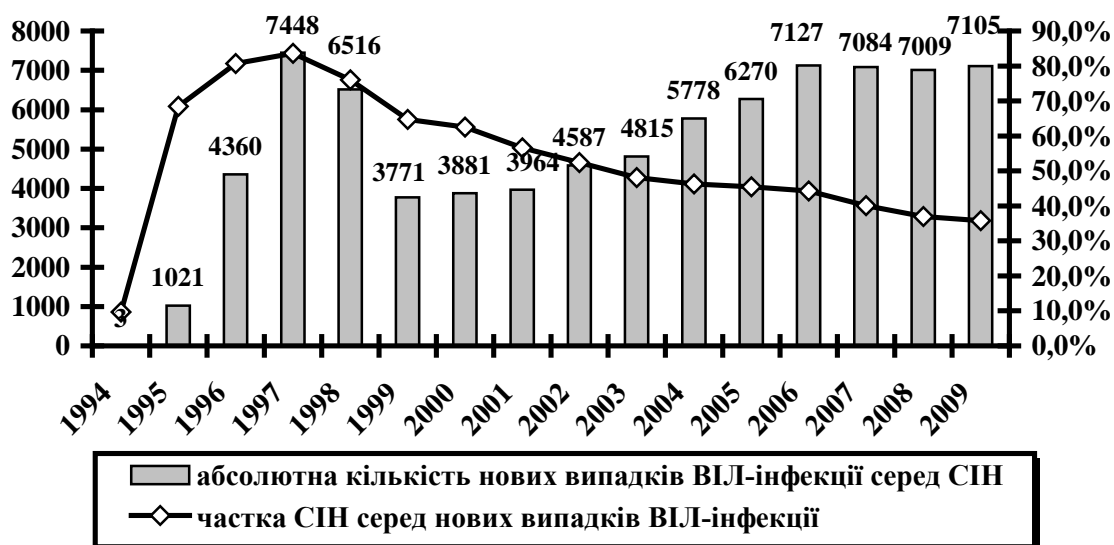
Як і раніше, існує значна різниця у поширеності ВІЛ-інфекції по регіонах України. Найбільш високі показники поширеності ВІЛ-інфекції, за даними диспансерного обліку, зареєстровано у південно-східних регіонах країни: у Дніпропетровській, Донецькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях, містах Києві та Севастополі, а також АР Крим (512,7 – 223,7 на 100 тис. населення), де цей показник значно перевищує середній по країні, який на 01.01.2010 року склав 220,9 на 100 тис. населення.

Основним шляхом передачі ВІЛ в Україні, з 1995 до 2007 року, включно, був парентеральний, переважно через введення наркотичних речовин ін'єкційним шляхом. В 2008 році вперше, починаючи з 1995 року, відбулася зміна питомої ваги шляхів передачі: перевага статевого шляху над парентеральним. У 2009 році частка осіб, які були інфіковані статевим шляхом, зросла до 44%.

Важливо наголосити, що з 1999 по 2006 рік відбувалося збільшення абсолютної кількості СІН серед нових випадків ВІЛ-інфекції при щорічному зменшенні частки СІН серед загальній кількості нових випадків ВІЛ-інфекції. В останні ж чотири роки, 2006 – 2009, реєструється майже однакова абсолютна кількість зареєстрованих нових випадків ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків при тому, що тенденція до зменшення частки СІН зберігається (рис. 4).

Ще одна група, яка має підвищений ризик інфікування ВІЛ – це чоловіки, які мають секс із чоловіками (ЧСЧ). З 2005 по 2009 рік в країні офіційно, щорічно, реєструється все більша абсолютна кількість нових випадків ВІЛ-інфекції серед представників цієї групи: 20, 35, 48, 65, 94, у тому числі випадків СНІДу. Можна припустити, що існує суттєве недоврахування випадків інфікування ВІЛ, пов'язаних з сексуальними стосунками серед чоловіків.

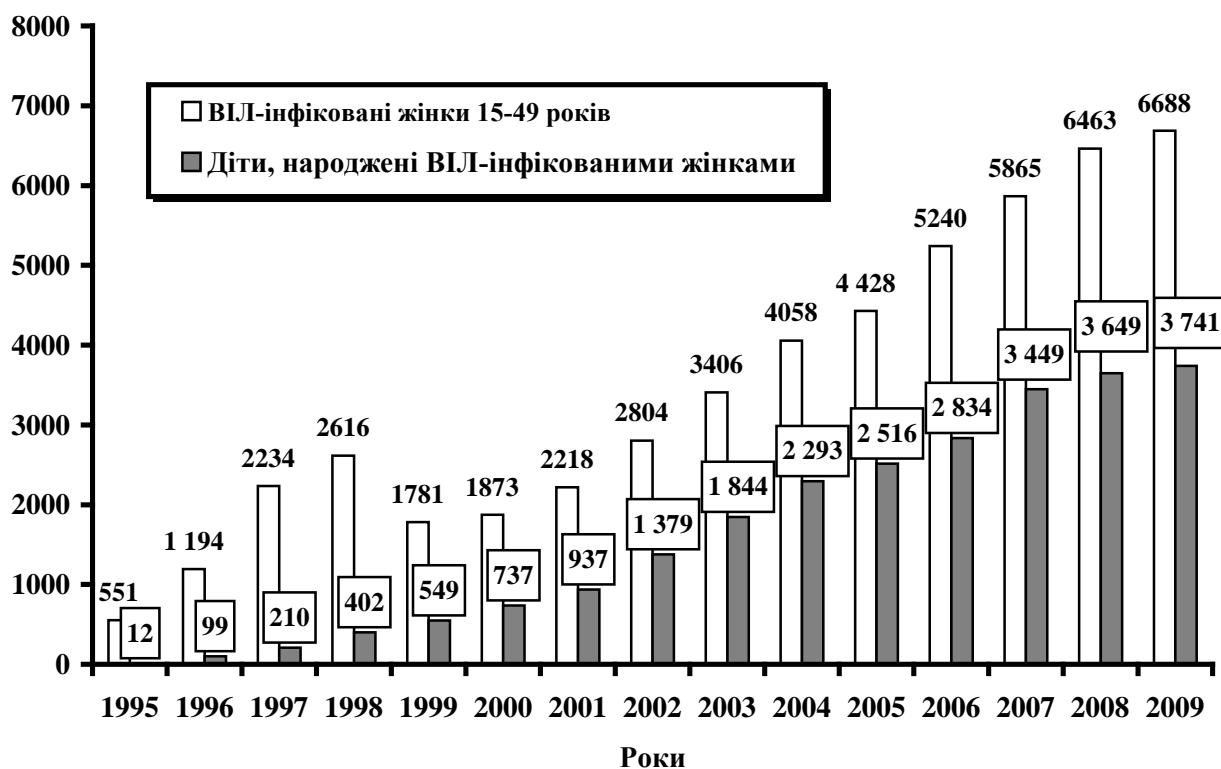
Рисунок. 4. Офіційно зареєстровані випадки ВІЛ-інфекції серед СІН по роках

Україна не реєструє випадків ВІЛ-інфекції серед працівників комерційного сексу, оскільки важко виділити цю групу з усіх випадків інфікування ВІЛ статевим шляхом. Однак дані дозорного епіднагляду вказують на широку і зростаючу епідемію серед цієї популяції.

Зростання гетеросексуального шляху передачі та кількості ВІЛ-інфікованих жінок дітородного віку спричинило поступове збільшення кількості дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями. Незважаючи на те, що ці новонароджені спочатку мають позитивний результат на антитіла до ВІЛ, за рахунок материнських АТ, більшість з них насправді є ВІЛ-негативними. Новонароджені, чий позитивний ВІЛ-статус не підтверджується у 18 місяців (за винятком деякого відсотку дітей, у яких материнські антитіла зникають трохи пізніше), повинні зніматися з диспансерного обліку ВІЛ-інфікованих осіб. І, хоча, в країні і спостерігається прогрес у профілактиці передачі ВІЛ від матері до дитини, загальна кількість дітей з підтвердженим ВІЛ-статусом продовжує зростати. На 01.01.2010 року під наглядом перебувають 2 418 дітей, у яких діагноз ВІЛ-інфекції підтверджено, у тому числі 575 дітей хворих на СНІД, та 6 222 дитини в стадії підтвердження діагнозу ВІЛ-інфекції.

Рисунок 5. Кількість зареєстрованих ВІЛ-інфікованих жінок у віці 15 – 49 років та дітей, народжених ними

У зв'язку з відсутністю доказів, які вказують на те, що статевий шлях передачі серед загального населення зумовлює більшість нових випадків ВІЛ-інфекції, Україна все ще відноситься до країн, де епідемія переважно концентрується серед осіб з (512,7 – 223,7 на 100 тис. населення)груп ризику.

Рейтингова оцінка територій за статистичними показниками

Рейтинг територій України за інтенсивністю епідемічного процесу з ВІЛ-інфекції/СНІД проведений за даними офіційної звітності 2009 року і базується на ранжируванні рівнів (P) та середніх темпів приросту (T) 7 статистичних показників. Вперше у комплексній оцінці епідситуації враховуються показники «захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед осіб 15-24 років» та «загальна смертність від СНІД».

Ранговий розподіл за територіями обумовлений відібраними показниками, і не дозволяє оцінити епідемічну ситуацію в усій повноті, але дає можливість дослідити особливості територіального поширення ВІЛ-інфекції в Україні.

Розрахунок підсумкового рангу проводився за методикою, наведеною у методичних рекомендаціях "Аналіз епідемічної ситуації щодо ВІЛ-інфекції/СНІД за статистичними показниками", затвердженої МОЗ України від 03.04.2006 р.

Перші рангові місця показників присвоювалися територіям з найменшими значеннями рівнів показників та їх темпів приросту.

1. Загальна захворюваність на ВІЛ-інфекцію (P_1 , T_1).

У 2009 р. за рівнем показником захворюваності на ВІЛ-інфекцію (P_1) останнє 27 рангове місце серед регіонів України посідає Дніпропетровська область, причому даний показник має зростаючий темп приросту (T_1) протягом 2007-2009 рр. - 9, 16, 22 рангові місця відповідно [бюл. № 29, 31].

Високі рівні захворюваності на ВІЛ-інфекцію залишаються у Миколаївській (26 ранг) та Донецькій (25 ранг) областях. Проте, у Миколаївській області темп приросту цього показника у 2009 р. вперше був від'ємним і займав 4 рангове місце. Позитивну тенденцію щодо нових зареєстрованих випадків інфікування ВІЛ у Миколаївській області підтверджуються даними сероепідмоніторингу. Протягом 2007-2009 рр. у регіоні на тлі зростання кількості тестувань за кодом 100 (з 64,7 тис. до 74,4 тис.) спостерігалось зменшення показника інфікованості ВІЛ (з 3,0 до 2,5 %), причому у 2009 р. за рейтинговою оцінкою питомої ваги обстежень за кодами 102, 104 та 105 область посідає 2 рангове місце серед регіонів України.

Звертають на себе увагу регіони з першими рангами P_1 , які одночасно мають останні ранги показника T_1 , а саме: Львівська, Чернівецька, Сумська, Рівненська області, тобто на сьогодні на даних територіях спостерігається активне залучення населення у епідемічний процес.

2. Захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед осіб 15-24 років (P_2 , T_2).

За рекомендаціями ЮНЕЙДС і ВООЗ, інфікованість ВІЛ серед молодших вікових груп відображає рівень нових випадків зараження, оскільки загроза інфікування ВІЛ для цієї групи виникла відносно недавно.

За рейтингом рівнів захворюваності на ВІЛ-інфекцію серед осіб 15-24 років (P_2) більш сприятлива епідситуація спостерігається у регіонах Західної України (крім Волинської обл.) та Харківській області. Проте за темпом

приросту даного показника (T_2) Закарпатська, Чернівецька та Львівська області посідають 27, 26 та 25 рангові місця.

Негативні признаки зростання нових зареєстрованих випадків інфікування ВІЛ можна відмітити у регіонах з високим рівнем загальної захворюваності на ВІЛ-інфекцію, а також у регіонах, де ранг показників P_2 та T_2 значно вище рангу показників P_1 та T_1 – Вінницька, Луганська та Сумська області.

3. Загальна захворюваність на СНІД (P_3, T_3).

За даними Форми звітності № 2 - ВІЛ/СНІД у 2009 р. споживачі ін'єкційних наркотичних речовин серед хворих на СНІД складають в цілому по Україні 62 %. Регіони, де зареєстрована висока питома вага СІН серед нових випадків СНІД, посідають останні рангові місця за рівнем захворюваності на СНІД (P_3), а саме: Дніпропетровська область (27 ранг, 72 % СІН), м. Севастополь (26 ранг, 80 % СІН), Донецька область (25 ранг, 57 % СІН), м. Київ (24 ранг, 80 % СІН), Київська область (23 ранг, 60 % СІН).

У 2009 р. у АР Крим, Луганській, Миколаївській та Одеській областях у порівнянні з попередніми роками спостерігалось зниження показника P_3 та його темпу приросту (T_3). Однак, якщо у АР Крим, Луганській та Одеській області ранги знижуються поступово, то у Миколаївській області відмічається різке покращення рангових місць. Так, у 2007 р. Миколаївська область за показниками P_3 і T_3 посідала 27 і 15 місця, у 2008 р. – 21 і 1, а у 2009 р. – вже 11 і 2. Таке швидке зниження рівнів захворюваності на СНІД у регіоні (з 26,7 100 тис. нас. у 2007 р. до 6,3 на 100 тис. нас. у 2009 р.) скоріше можна пояснити гіподіагностикою випадків СНІД, ніж ефективним впливом АРТ. Ця проблема стосується не тільки Миколаївської області (див. п. 4).

4. Загальна смертність від СНІД (P_4, T_4).

Високі рівні смертності від СНІД (P_4) спостерігаються у регіонах з високою захворюваністю на СНІД. За рейтинговою оцінкою темпу приросту цього показника (T_4) у Сумській (27 ранг), Рівненській (25), Чернігівській (24), Львівській (23) областях відмічається стрімке зростання випадків смертності від СНІД.

Питання вірогідності даних щодо зареєстрованих випадків СНІД стає актуальним для багатьох регіонів України. Наприклад, у 2009 р. Одеська область залишається територією з високим рівнем поширеності ВІЛ-інфекції (470,7 на 100 тис. нас.) і за показником P_3 посідає – 12 місце, а за показником P_4 – 23. Проте, у Дніпропетровській, Донецькій області та м. Київ показники P_3 і P_4 займають однаково високі ранги – 27, 25 і 24, відповідно.

За даними аналізу структури причин зняття з диспансерного обліку за період 2007-2009 рр. (Форма звітності № 2 - ВІЛ/СНІД) у Одеській області на тлі зниження долі летальних випадків від СНІД (з 18 до 14 %) зареєстровано різке зростання питомої ваги смертей від інших захворювань – з 15 до 49 %. Припускається, що серед летальних випадків «від інших захворювань» є частка СНІД-індикаторних захворювань.

Такий стан статистичної звітності викликаний, насамперед, діючими нормативними документами, якими керуються лікарі-інфекціоністи та

епідеміологи для дефініції «СНІД», і які не скоординовані за змістом між собою:

- у Клінічному протоколі антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих і підлітків, що затверджений Наказом МОЗ України №658 від 04.10.06, термін «СНІД» відповідає тільки IV клінічній стадії ВІЛ-інфекції за критеріями ВООЗ;
- у статистичних епідеміологічних формах, затверджених спільним наказом МОЗ України та Держкомстату України за №640/663 від 24.12.2004 р., термін «СНІД» визначається наявністю СНІД-індикаторних станів та хвороб за критеріями CDC.

5. Показники за даними сероепідеміологічного моніторингу за ВІЛ-інфекцією

Показник інфікованості ВІЛ серед донорів (P_5) у 2009 р., як і у попередньому році, залишається самим високим у Миколаївській, Одеській, Кіровоградській та Київській області. Найбільші темпи приросту цього показника (T_5) відмічаються у Тернопільській, Львівській, Запорізькій, Рівненській та Закарпатській областях.

Активне поширювання ВІЛ-інфекції серед загального населення за рейтингом показника інфікованості ВІЛ серед вагітних (P_6) спостерігається у Київській, Дніпропетровській, Миколаївській та Кіровоградській областях, проте високі ранги показника T_6 мають Волинська, Київська та Львівська області.

Найбільш несприятлива епідемічна ситуація щодо показників рівня та темпу приросту інфікованості ВІЛ серед СІН (P_7 і T_7) відмічається у м. Київ, Київській, Івано-Франківській, Львівській, Чернігівській, Одеській та Кіровоградській областях.

Таким чином, за підсумковим рангом епідеміологічних статистичних показників у 2009 р. перші три місця серед регіонів України посідають Тернопільська, Чернівецька та Закарпатська області.

Найнесприятливіша епідемічна ситуація відмічається у Одеській (24 місце), Чернігівській (25 місце) та Дніпропетровській (26 місце) областях. Останнє рангове місце серед регіонів України протягом 2007-2009 рр. посідає Київська область.

Стан надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД

Антиретровірусна терапія (далі - АРТ) є невід'ємним компонентом програми надання комплексної медичної допомоги ВІЛ-інфікованим особам поряд із діагностикою, профілактикою та лікуванням опортуністичних інфекцій (далі – ОІ), ко-інфекцій – туберкульозу та вірусних гепатитів, паліативною допомогою тощо.

Основною метою АРТ є збереження повноцінного і якісного здоров'я та подовження життя ВІЛ-інфікованої людини. Окрім того, ефективна АРТ має профілактичне значення, оскільки, у випадку невизначального рівня ВН ВІЛ у крові пацієнта, суттєво знижується ризик передачі ВІЛ.

З економічної точки зору, забезпечення відповідного доступу до АРТ призводить до зменшення навантаження на систему охорони здоров'я шляхом заощаджень витрат на лікування ОІ, госпіталізацію та стаціонарне лікування, догляд за важкохворими.

Розпочата в 2001 році всього у двох містах Києві і Одесі, АРТ сьогодні проводиться в 27 регіонах країни та двох національних центрах: клініці СНІДу ДУ «ІЕІХ ім. Л.В. Громашевського АМНУ» та Центрі «Клініка для лікування дітей, хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД» при Національній дитячій спеціалізованій лікарні „ОХМАТДИТ” МОЗ України.

Станом на 01.01.2010, в Україні АРТ отримувало 15 871 осіб, з них за кошти Державного бюджету України - 14 468 осіб (91,2%) та 1 403 (8,8%) - за кошти 6-го раунду Глобального фонду для боротьби зі СНІД, туберкульозом та малярією (далі – ГФ 6-й раунд) в рамках реалізації програми «Підтримка профілактики ВІЛ та СНІД, лікування та догляд для найуразливіших верств населення в Україні» (переважно пацієнти з подвійною (ВІЛ/ТВ) та потрійною ВІЛ/ТВ/СІН патологією).

Матеріали, представлені у даному звіті, є результатом узагальнення та аналізу даних, отриманих із звітних форм національної системи моніторингу лікування ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД (далі - Система моніторингу лікування), затвердженої Наказом МОЗ України від 07.04.2008 року № 187.

Для оцінки доступності лікування в Україні передбачено збір інформації про осіб, які отримують та очікують АРТ (потребують, але поки не отримують АРТ), з розподілом за статтю, віком, схемами лікування, джерелами фінансування. Підставою для внесення до списку очікування є стани, визначені Клінічними протоколами (Клінічний протокол антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків, затверджений наказом МОЗ від 04.10.2006 № 658; Клінічний протокол з АРТ лікування та здійснення медичного спостереження за дітьми, хворими на ВІЛ-інфекцію, затверджений наказом МОЗ від 13.04.2007 № 182).

Особливостями даної Системи моніторингу лікування є можливість провести оцінку доступності лікування для окремих груп пацієнтів:

- з активним туберкульозом - особи з діагностованим легеневим або позалегеновим туберкульозом;
- активних споживачів ін'єкційних наркотиків - осіб, які вживають наркотики щоденно або вживали протягом останніх 30 днів;
- з активним вірусним гепатитом – особи з діагностованим активним вірусним гепатитом В або С.

Загальна потреба у антиретровірусній терапії, за даними форми №56, складає 23 297 осіб станом на 01.01.2010 року. Серед тих, хто не отримує, але потребує АРТ - 7 426 осіб, з них 221 дитина. **Дані показники враховують тільки пацієнтів, які перебувають під активним диспансерним спостереженням та зареєстровані в Системі моніторингу лікування. Під організаційно-методичним керівництвом Українського центру профілактики та боротьби зі СНІДом продовжується внесення інформації про пацієнтів, які перебувають на диспансерному обліку**

Таблиця 1. Загальна кількість ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, які отримують АРТ в Україні в розрізі регіонів та в залежності від джерел фінансування,

№ п/п	Регіон/Організація	Дорослі		Діти	Всього
		Держ. бюджет	ГФ 6-й раунд	Держ. бюджет	
1	АР Крим	1048	82	117	1247
2	Вінницька обл	228	55	19	302
3	Волинська обл	116	32	24	172
4	Дніпропетровська обл.	1486	182	319	1987
5	Донецька обл.	2479	177	272	2928
6	Житомирська обл.	102	9	24	135
7	Закарпатська обл	11	0	4	15
8	Запорізька обл	309	33	38	380
9	Івано-Франківська обл	100	14	8	122
10	Київська обл	250	45	51	346
11	Кіровоградська обл	71	2	19	92
12	Луганська обл	411	53	23	487
13	Львівська обл	109	10	22	141
14	Миколаївська обл.	983	115	112	1210
15	Одеська обл.	1444	48	187	1679
16	Полтавська обл	237	29	30	296
17	Рівненська обл	55	17	5	77
18	Сумська обл	93	16	12	121
19	Тернопільська обл	36	4	3	43
20	Харківська обл	258	25	33	316
21	Херсонська обл.	281	31	42	354
22	Хмельницька обл.	141	25	34	200
23	Черкаська обл.	116	28	46	190
24	Чернівецька обл.	48	5	42	95
25	Чернігівська обл.	124	16	38	178
26	м. Київ	1089	142	82	1313
27	м. Севастополь	258	50	23	331
28	НДСЛ «Охматдит»	12	11	85	108
29	ІЕІХ АМНУ	856	147	3	1006
	Всього	12751	1403	1717	15871

Таблиця 2. Загальна кількість ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, які отримують та потребують АРТ в Україні (за даними форми №56)

Категорія осіб	Кількість осіб	
	отримують АРТ	очікують АРТ
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
Усього, у тому числі:	15 871	7 426
<i>чоловіки, з них</i>	<i>8 356</i>	<i>3 954</i>
діти	821	104
<i>жінки, з них</i>	<i>7 515</i>	<i>3 472</i>
діти	896	117
у тому числі:		
з статусом активний ТБ	915	1 207
з статусом активний СІН	1 194	902
з статусом активний ВГ	968	746

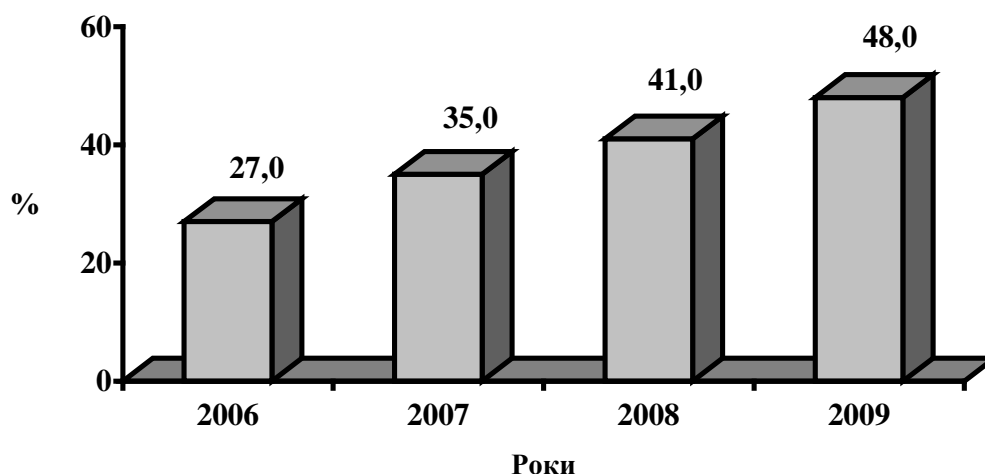
В рамках підготовки Національного звіту з виконання рішень Декларації про відданість справі боротьби з ВІЛ/СНІДом (звітний період: січень 2008 - грудень 2009) (далі - Національний звіт) дані форми №56, в частині кількості осіб, що отримують АРТ, були використані для розрахунку Національного показника №4: *«Відсоток дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією, які отримують антиретровірусну терапію»*, який в 2009 році становив 48%. Визначення показника проводилося відповідно до «Керівних принципів розробки ключових показників», ЮНЕЙДС, 2009 рік та розраховувалося на кількість дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією в Україні, яка вирахована за допомогою програми „Спектрум” на основі даних форми державної статистичної звітності „Звіт про ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД”, форма № 2-ВІЛ/СНІД, річна. Кількість дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією в Україні була розрахована у 2008 році групою міжнародних та національних експертів в рамках підготовки фінансових розрахунків для Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки.

Таблиця № 3. Розрахункові кількості дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією в Україні (за допомогою програми „Спектрум” на основі форми № 2-ВІЛ/СНІД)

Роки	2009	2010	2011	2012	2013
Кількість осіб	33 016	42 754	56 801	76 107	98 874

При порівнянні показника охоплення АРТ осіб з прогресуючою ВІЛ-інфекцією в Україні в 2008-2009 роках (41% та 48%) з відповідним показником минулих років спостерігається незначний його прогрес.

Рисунок 6. Динаміка охоплення АРТ дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією в Україні

Вирішальний вплив на рівні захворюваності СНІД та показники смертності від хвороб, обумовлених СНІДом, та прямий вплив на зменшення рівня передачі ВІЛ має рівень охоплення АРТ 80%.

Недостатній рівень охоплення АРТ ВІЛ-інфікованих осіб, які її потребують, за останні роки вказує на необхідність термінової мобілізації зусиль державного та недержавного сектору щодо забезпечення універсального доступу до діагностики, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих осіб та хворих на СНІД.

За даними форми №56, серед осіб, які отримують АРТ, 14 154 дорослих (старші 15 років) - 89,2% та 1 717 дітей (віком 0-14 років включно) - 10,8%. Діти отримують АРТ виключно за рахунок коштів державного бюджету.

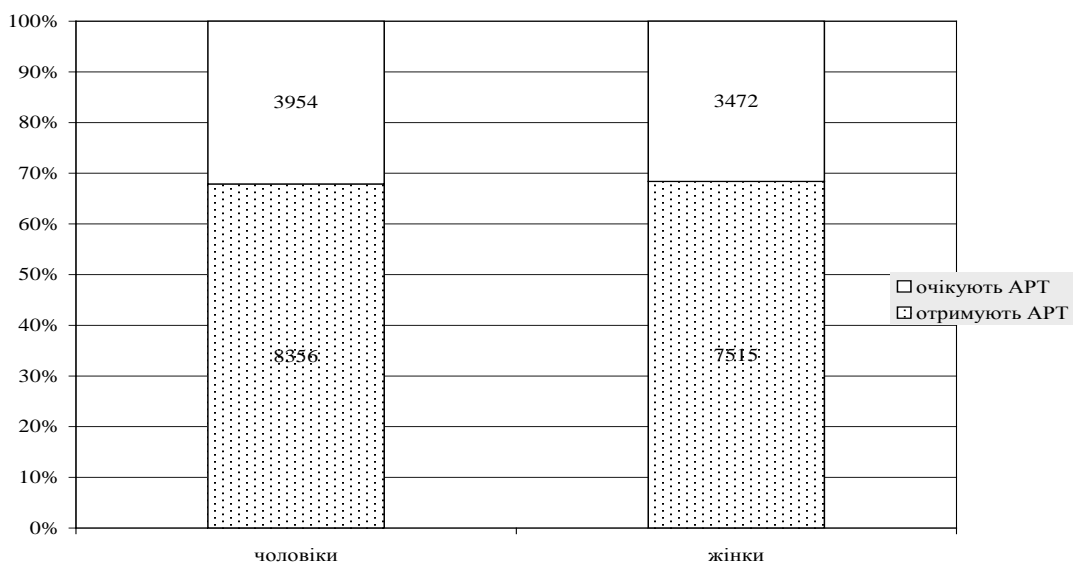
У загальній потребі в АРТ частка осіб чоловічої статі складає 52,8% (12310 осіб), жіночої - 47,2% (10987 осіб). Серед осіб, які отримують АРТ чоловіки складають 52,7% (8356), жінки - 47,3% (7515), що свідчить про рівний доступ чоловіків та жінок до АРТ.

Співвідношення осіб, які отримують та очікують АРТ, серед чоловіків та жінок наведені на рис.7.

Незважаючи, на те що рушійною силою епідемії в Україні залишаються споживачі ін'єкційних наркотиків, частка СІН серед осіб, які отримують АРТ, становить лише 7,5% (даний показник не враховує пацієнтів, які одночасно з АРТ отримують замісну підтримувальну терапію). Низька частка СІН, серед офіційно зареєстрованих осіб, які потребують АРТ, - 9,0% (2096 осіб) свідчить, що зазначена категорія пацієнтів має обмежений доступ не тільки до АРТ, але й до медичної допомоги в цілому.

Запроваджена Система моніторингу лікування дозволяє відслідковувати режими АРТ, серед тих хто її отримує. Схеми АРТ 1-го ряду отримує 14 491 особа (91,3 %), схеми АРТ 2-го ряду - 1 361 особа (8,6%), схеми порятунку - 19 осіб (0,1%).

Рисунок 7. Співвідношення осіб, які отримують та очікують АРТ серед чоловіків та жінок

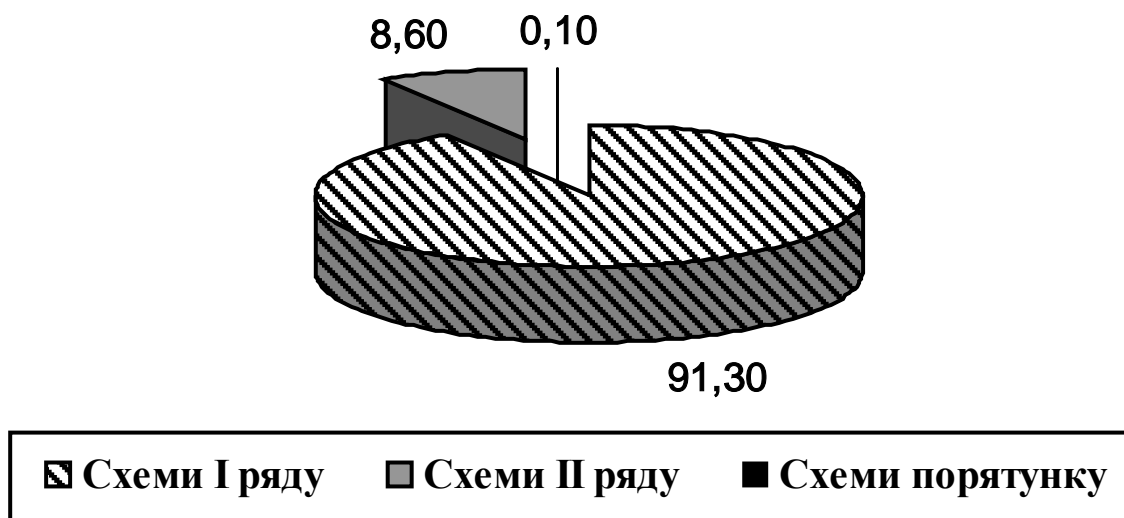

Таблиця 4. Кількість ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД в Україні, які отримують схеми АРТ 1-го ряду, 2-го ряду, схеми порятунку, в залежності від джерел фінансування, (за даними звітної форми № 56)

Контингент	Кількість осіб, що отримує АРТ		Всього
	Держбюджет	ГФ 6-й раунд	
Загальна кількість дорослих та дітей на АРТ, з них	14 468	1 403	15 871
отримують схеми АРТ 1-го ряду, з них	13 183	1 308	14 491
Дорослі	11 712	1 308	13 020
діти	1 471	0	1 471
отримують схеми АРТ 2-го ряду, з них	1 268	93	1 361
Дорослі	1 030	93	1 123
діти	238	0	238
отримують схеми порятунку, з них	17	2	19
Дорослі	9	2	11
діти	8	0	8

Структура схем АРТ, які отримують пацієнти, станом на 01.01.2010 наведені на рис.8.

Рисунок 8. Структура схем АРТ, які отримують пацієнти, станом на 01.01.2010

Всього для лікування використовується 152 комбінації АРВ препаратів, з них на основі:

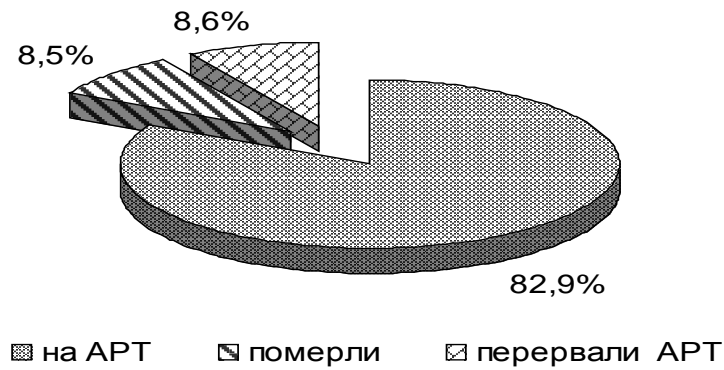
- ННІЗТ (ненуклеозидний інгібітор зворотної транскриптази) + 2НІЗТ (нуклеозидні інгібітори зворотної транскриптази) - 56 комбінацій;
- ІІ (інгібітор протеази) + 2НІЗТ - 74 комбінації;
- трьох НІЗТ - 14 комбінацій;
- інших комбінацій - 8.

Оцінка результатів лікування здійснюється шляхом когортного аналізу через 6, 12, 24, 36 і т.д. місяців від початку лікування (за формою № 57).

Когорта – це група ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, які розпочали АРТ протягом одного місяця (наприклад, січень 2006, червень 2008, тощо). Постійне медичне спостереження дозволяє оцінити ефективність лікування у когорті за визначеними проміжками часу..

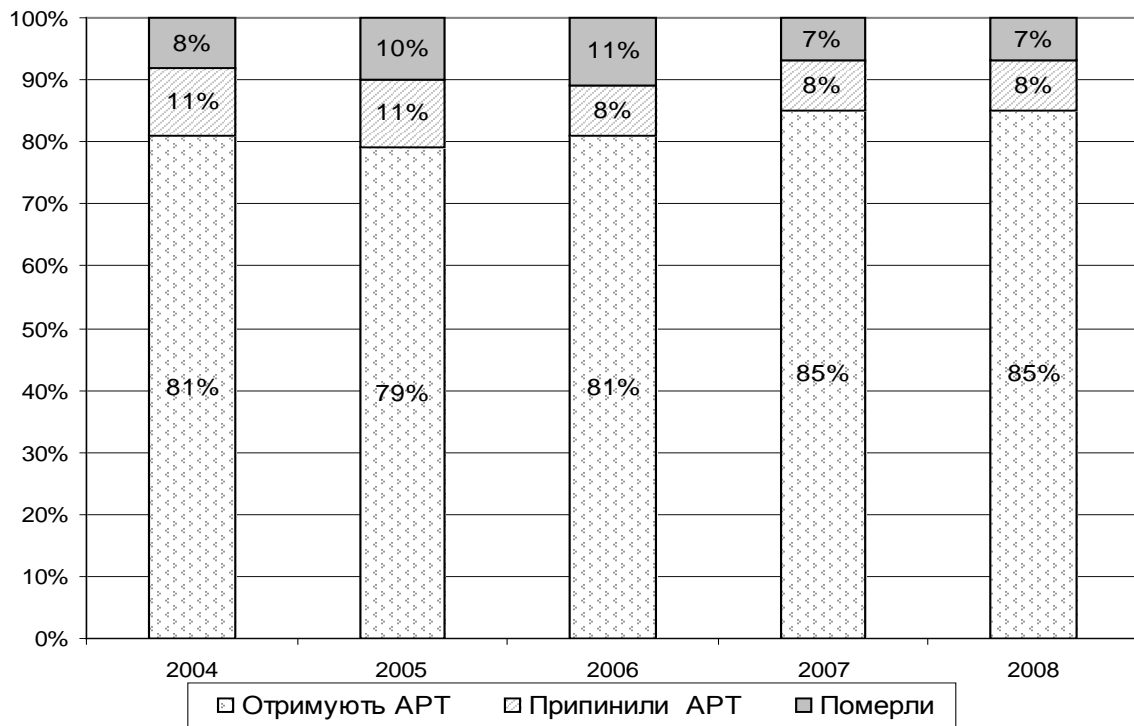
Узагальнені дані когортного аналізу за період з серпня 2004 року по грудень 2008 року показали, що через 12 місяців лікування 82,9% осіб, які розпочинали АРТ в когортах, продовжували її отримувати (мінімальний показник виживання), 8,5% осіб - померли протягом року після початку лікування, 8,6% - перервали АРТ переважно з немедичних причин. Максимальний показник виживання через 12 місяців (кількість осіб в когорті, які залишилися живими) склав 91,5% .

Рисунок 9. Структура когорти через 12 місяців лікування
(узагальнені дані когорт с терміном лікування 12 міс., період 08.2004 – 12.2008)

Узагальнені дані річних когорт представлені на рис. 4

Рисунок 10. Структура річних когорт через 12 місяців після початку лікування

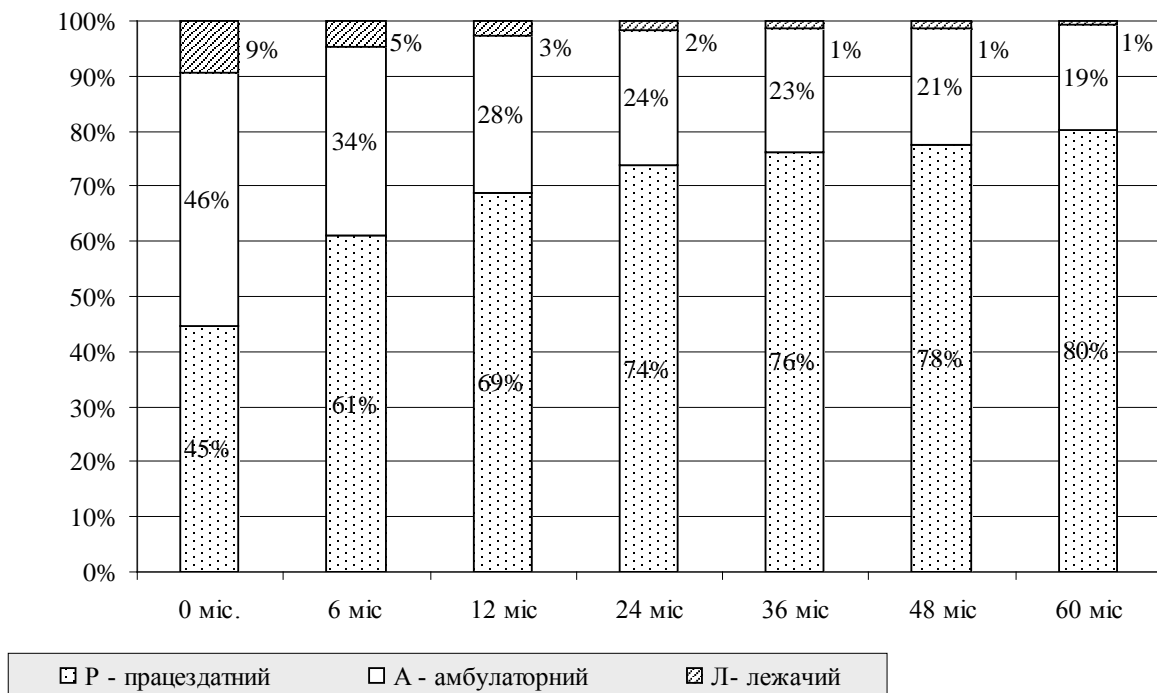
За результатами узагальнених даних когортного аналізу в період з серпня 2004 року по грудень 2008 року, через 12 місяців лікування схеми АРТ 1-го ряду продовжували отримувати 81,0% осіб із загальної кількості пацієнтів, які розпочали АРТ в когорті. При цьому, серед тих осіб, які продовжували прийом АРТ в когорті через 12 місяців, схеми АРТ 1-го ряду отримувало 97,8% осіб.

З метою оцінки впливу АРТ на стан здоров'я пацієнтів здійснюється моніторинг функціонального статусу, за такими критеріями:

- «Працездатний» мають пацієнти, в яких фізична активність не обмежена, хворі здатні виконувати повсякденну діяльність в сім'ї та на роботі;
- «Амбулаторний» мають пацієнти, в яких фізична активність обмежена, хворі не здатні виконувати професійні обов'язки, але здатні до самообслуговування. Можуть здійснювати самостійно повсякденну домашню роботу;
- «Лежачий» мають пацієнти, які не здатні до самообслуговування, потребують сторонньої допомоги.

На рис.11 наведені результати когортного аналізу зміни функціонального статусу у пацієнтів під впливом АРТ на початку лікування та через 6, 12, 24, 36, 48, 60 міс. Спостерігається чітка тенденція до покращення фізичного стану пацієнтів на АРТ, прямо пропорційно до тривалості лікування. Якщо на початку АРТ лише 45% пацієнтів відповідали критеріям функціонального статусу «Працездатний», то через 5 років відсоток зростає до 80%.

Рисунок 11. Структура когорти за функціональним статусом серед осіб когорти, які отримують АРТ
(агреговані дані всіх когорт за період 08.2004 – 06.2009)

Невід'ємною складовою успіху АРТ є забезпечення прихильності до лікування, тобто дотримання чітких рекомендацій щодо своєчасності та правильності прийому АРВ-препаратів. Прихильність до АРТ вважають:

«Високою», якщо пацієнт пропускає менше 3 прийомів доз препаратів протягом місяця;

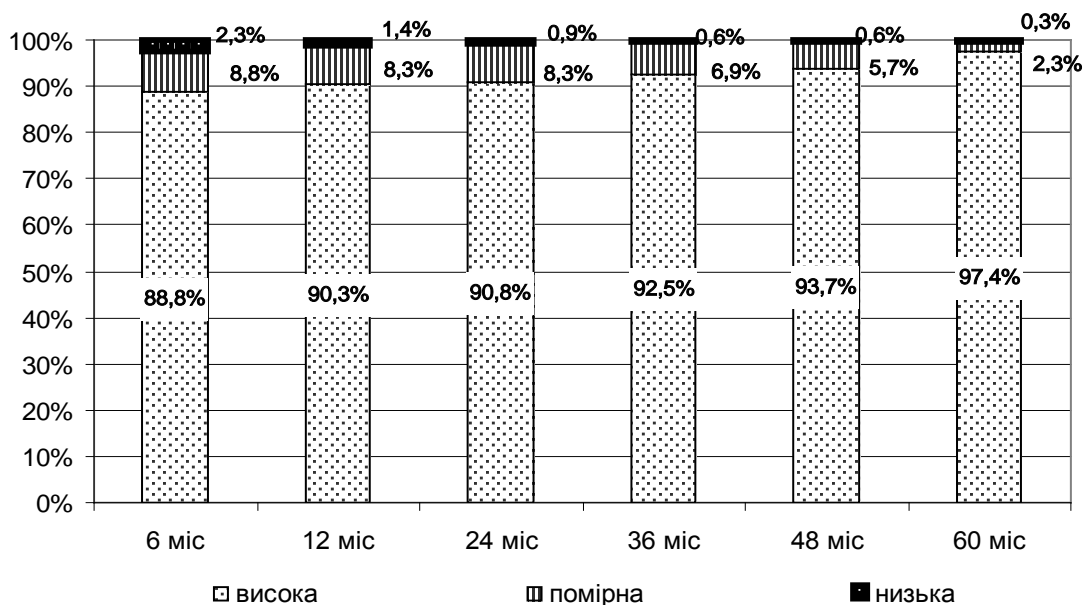
«Помірною», якщо пацієнт пропускає від 4 до 8 прийомів доз препаратів протягом місяця;

«Низькою», якщо пацієнт пропускає 9 та більше прийомів доз препаратів протягом місяця.

На рис.12 наведені результати когортного аналізу рівня прихильності до АРТ у пацієнтів когорти через 6, 12, 24, 36, 48, 60 міс. лікування. Зазначені результати підтверджують теоретичні дані, що прихильність до АРТ формується протягом перших 6-12 міс. лікування. В когорті пацієнтів, які отримують АРТ 5 років, 97,4 % демонструють високу прихильність до АРТ. Випадки низької або помірної прихильності до АРТ потребують ретельного вивчення та вживання заходів з її покращення.

Рисунок 12. Структура прихильності у осіб, які отримують АРТ більше 6 міс.

(агреговані дані всіх когорт за період 08.2004 – 06.2009)

Наведені узагальнені показники, зокрема виживання, утримання на АРТ, вказують на позитивні тенденції в системі надання допомоги хворим, і в той же час, підкреслюють важливість забезпечення доступу до лікування для усіх, хто його потребує. Лікування ВІЛ-інфікованих осіб, хворих на туберкульоз, є надзвичайно складним. Пацієнтам з високим ризиком прогресування ВІЛ-інфекції та високим ризиком летальності необхідно розпочинати АРТ до завершення протитуберкульозного лікування, що сприятиме підвищенню ефективності лікування та зниженню смертності від туберкульозу. На сьогодні серед ВІЛ-інфікованих осіб, які отримують АРТ, лише 6% становлять особи з активним туберкульозом.

В рамках підготовки Національного звіту національний показник №6 *«Відсоток хворих, які отримали лікування від туберкульозу протягом року, серед ВІЛ-інфікованих осіб, які отримували антиретровірусну терапію на кінець звітнього року, від оціночної кількості хворих на туберкульоз серед людей, які живуть з ВІЛ»* в 2008 році становив 21%. В основу розрахунків взято попередні оціночні дані ВООЗ щодо кількості випадків захворювання туберкульозом серед людей, які живуть з ВІЛ в Україні у 2008 році (в абс. числах - 3 593 особи). Кількість хворих, які отримали лікування від туберкульозу протягом 2008 року, серед тих, які отримували АРТ на кінець 2008 року становила - 740 осіб (за даними форми № 025/о „Медична карта амбулаторного хворого”).

Протягом 2007-2008 років проведено низку заходів, спрямованих на раннє виявлення туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та забезпечення їх відповідним лікуванням, в тому числі за підтримки ВБО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД» в рамках програми «Підтримка профілактики ВІЛ та СНІД, лікування та догляд для найуразливіших верств населення в Україні», яка реалізується за кошти ГФ, 6 раунд.

Слід відмітити, що відповідно до діючого „Клінічного протоколу антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків”, 2006р., який визначає єдині стандартизовані підходи до надання допомоги ВІЛ-інфікованим особам в Україні, у випадках ко-інфекції ВІЛ/туберкульоз АРТ призначається після завершення курсу протитуберкульозного лікування. АРТ до завершення протитуберкульозного лікування призначають лише пацієнтам з високим ризиком прогресування ВІЛ-інфекції та загрозою летального наслідку.

На даний час проводиться оновлення „Клінічного протоколу антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків”, де туберкульоз у ВІЛ-інфікованої особи стане показанням до призначення АРТ, що значно сприятиме розширенню охоплення одночасним лікуванням туберкульозу та ВІЛ-інфекції. Цей захід сприятиме значному зниженню смертності ВІЛ-інфікованих осіб, які хворі на туберкульоз.

Протягом 2009 року у ВІЛ-інфікованих осіб проведено профілактику та лікування 31 302 випадків опортуністичних інфекцій або супутніх захворювань препаратами, що надані за рахунок коштів державного бюджету, кредиту Світового банку та гранту ГФ, 6-го раунду.

Доступ представників груп ризику щодо інфікування ВІЛ до лікування ХПСШ в 2009 році в Україні

Діагностика та лікування хвороб, що передаються статевим шляхом (далі – ХПСШ), як невід’ємна складова профілактичних послуг для представників груп ризику щодо інфікування ВІЛ (далі – ГР), часто є недоступними для цих представників через високу вартість обстеження, профілактики і лікування, загрозу розкриття їх соціального та ВІЛ-статусу, низьку мотивацію звернень за допомогою до медичних закладів, недостатньо налагоджену координацію між різними закладами охорони здоров’я та неурядовими організаціями.

Інфікування ХПСШ підвищує вразливість до інфікування ВІЛ, оскільки призводить до істотних уражень слизових оболонок людини. Водночас інфікування ВІЛ призводить до несприятливого перебігу ХПСШ.

В Україні за підтримки МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» проводиться робота щодо забезпечення доступу представників ГР (споживачі ін'єкційних наркотиків, робітники комерційного сексу, чоловіки, які мають секс з чоловіками) до діагностики та лікування ХПСШ, в тому числі через забезпечення організаційно-методичних засад співпраці медичних закладів та громадських організацій (далі – ГО).

Препарати для лікування ХПСШ в ГР, які закуплено за кошти гранту Глобального фонду для боротьби зі СНІД, туберкульозом та малярією, передано до 86 лікувально-профілактичних закладів. Станом на 01.01.2010 лікування ХПСШ вже отримало 13 346 представників ГР.

З метою забезпечення доступу представників ГР до послуг з діагностики та лікування ХПСШ необхідно налагодити тісну співпрацю лікувально-профілактичних закладів з ГО, які працюють із зазначеними групами населення, та привести у відповідність до міжнародних стандартів діагностику та лікування ХПСШ в ГР, в тому числі забезпечити впровадження синдромного підходу.

Таблиця 5. Проведення лікування хвороб, що передаються статевим шляхом, за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією станом на 01.01.2010р.

№	Назва закладу	станом на 01.01.2010	
		Розпочаті випадки	Завершені випадки
	Україна	13989	13346
1	Кримський республіканський заклад «Центр профілактики та боротьби зі СНІДом»	991	991
2	Комунальна установа "Дитяче територіальне медичне об'єднання", дерматовенерологічне відділення, м. Євпаторія	395	391
3	Вінницький обласний шкірно-венерологічний диспансер	22	22
4	Вінницький обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	134	134
5	Волинський обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом	91	89
6	Дніпропетровський обласний шкірно-венерологічний диспансер	285	243
7	Міська лікарня м. Новомосковськ	142	142
8	ОКЗ «Криворізький шкірно-венерологічний диспансер»	196	164
9	Орджонікідзівська міська лікарня	72	72
10	Шкірно-венерологічний диспансер міської лікарні №1 м. Павлоград	335	243
11	Дніпродзержинська міська лікарня №6	119	106
12	Першотравенська міська лікарня	109	109
13	Нікопольська міська лікарня №3	50	50
14	Дніпропетровський обласний центр Сніду	204	179
15	Криворізький міський центр Сніду	254	231
16	Комунальний заклад «Міська клінічна лікарня № 17» м. Дніпропетровськ	19	19
17	Спеціалізована медико-санітарна частина №9 м. Жовті Води	13	8

№	Назва закладу	станом на 01.01.2010	
		Розпочаті випадки	Завершені випадки
18	Комунальний заклад «Марганецька центральна міська лікарня», поліклініка №1	9	9
19	Донецький міський шкірно-венерологічний диспансер № 1	530	523
20	Донецький обласний шкірно-венерологічний диспансер	44	44
21	Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Горлівка	93	90
22	Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Дружківка	13	13
23	Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Дзержинськ	60	60
24	КЛПУ Міський дерматовенерологічний диспансер м. Маріуполь	30	29
25	Костянтинівський міський шкірно-венерологічний диспансер	95	94
26	Комунальна клінічна лікувально-профілактична установа «Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Єнакієве»	8	8
27	Дебальцівська центральна міська лікарня	5	5
28	Димитрівська центральна міська лікарня	10	10
29	Красноармійська центральна районна лікарня	1	1
30	Комунальна клінічна лікувально-профілактична установа «Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Слов'янська»	30	26
31	Центральна районна лікарня м. Красний Лиман	99	98
32	Комунальна клінічна лікувально-профілактична установа «Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Макіївки»	16	16
33	Комунальна клінічна лікувально-профілактична установа «Міський шкірно-венерологічний диспансер м. Краматорська»	5	5
34	Шахтарська центральна міська лікарня Донецької області	151	152
35	Житомирський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	75	72
36	Житомирський обласний шкірновенерологічний диспансер	76	68
37	Закарпатський обласний шкірно-венерологічний диспансер	267	260
38	Закарпатський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	151	151
39	КП «Запорізький шкірно-венерологічний диспансер»	95	95
40	Запорізький обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	138	135
41	Івано-франківський обласний клінічний дерматовенерологічний диспансер	134	127
42	Територіальне медичне об'єднання №1 м. Біла Церква	137	123
43	Фастівська центральна районна лікарня	15	15
44	Луганський обласний дерматовенерологічний диспансер	151	145
45	Луганський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	138	105
46	Кіровоградський обласний шкірно-венерологічний диспансер	51	48
47	Львівський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	233	230
48	Миколаївський обласний дерматовенерологічний диспансер	973	938
49	Миколаївський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	156	153
50	Одеський міський центр профілактики та боротьби із СНІД	132	130
51	Одеський обласний дерматовенерологічний диспансер	222	219
52	Поліклініка м. Южний Одеської області	168	157
53	Біляївська ЦРБ	193	192
54	Одеський міський дерматовенерологічний диспансер	291	285
55	Іллічівська басейнова лікарня на водному транспорті	41	39
56	Обласний шкірно-венерологічний диспансер №2, м. Білгород-Дністровське, Одеської обл.	128	68
57	Одеський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	155	41
58	Комунальна установа «Кодимська центральна районна лікарня»	19	17

№	Назва закладу	станом на 01.01.2010	
		Розпочаті випадки	Завершені випадки
59	Центральна районна лікарня Комінтернівського району, Одеської області	8	8
60	Ізмаїльський міський шкірно-венерологічний диспансер	0	0
61	Комунальна установа «Ізмаїльська міська лікарня № 2»	6	5
62	Полтавський обласний шкірно-венерологічний диспансер	140	138
63	Рівненський обласний шкірно-венерологічний диспансер	138	135
64	Рівненський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	39	39
65	Сумський обласний шкірно-венерологічний диспансер	31	30
66	Сумський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	58	57
67	Тернопільський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	39	37
68	Харківський обласний шкірно-венерологічний диспансер	184	180
69	Харківський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	224	211
70	Херсонський обласний шкірно-венерологічний диспансер	49	46
71	Херсонська міська дерматовенерологічна поліклініка	721	720
72	Каховська Центральна районна лікарня	181	180
73	Хмельницький обласний шкірно-венерологічний диспансер	756	751
74	Хмельницька поліклініка № 4	67	67
75	Черкаський обласний шкірно-венерологічний диспансер	75	74
76	Уманська міська лікарня	10	10
77	Смілянська міська лікарня № 2	12	12
78	Чернівецький обласний шкірно-венерологічний диспансер	476	475
79	Чернігівський обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом	91	83
80	Чернігівський обласний шкірно-венерологічний диспансер	38	38
81	Шкірно-венерологічний диспансер № 2 м. Києва	230	225
82	Шкірно-венерологічний диспансер № 3 м. Київ	24	19
83	Міжрайонний клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 4 м. Києва	341	341
84	Міжрайонний шкірно-венерологічний диспансер № 5 м. Києва	406	404
85	Київський міський центр профілактики та боротьби зі СНІДом	310	306
86	Комунальна установа Дерматовенерологічний диспансер м. Севастополя	566	566

Перелік національних показників моніторингу й оцінки ефективності заходів, що забезпечують контроль стану епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу

№ показника	Національні показники	Значення показника
Відданість та дії на національному рівні		
1	Обсяг та структура державних і міжнародних витрат на заходи, що спрямовані на запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу	2007 рік: Всього 79,4 млн. дол. США (400,7млн.грн.), у т.ч. 6,7 млн. дол. США (84,2млн.грн) з Державного бюджету; 2008 рік: Всього 102,4 млн. дол. США (539,8 млн. грн.), у т.ч. 30,7 млн. дол. США (162 млн.грн) з Державного бюджету;
2	Комбінований національний індекс у сфері політики ВІЛ-інфекції/Сніду	2009 рік: Див. Додаток 2 до Національного звіту
Національні програми (безпека крові, охоплення антиретровірусною терапією, профілактика передачі від матері до дитини, ведення хворих на туберкульоз (ТБ) та ВІЛ-інфекцію, тестування на ВІЛ, програми профілактики, послуги для сиріт та уразливих дітей, просвіта)		
3	Відсоток одиниць донорської крові, перевіреної на ВІЛ з гарантуванням якості	2009 рік: 0%
4	Відсоток дорослих та дітей з прогресуючою ВІЛ-інфекцією, які отримують антиретровірусну терапію	2008 рік: 41% Діти: 90% 2009 рік: 48% Діти: 100%
5	Відсоток ВІЛ-інфікованих вагітних жінок, які отримали антиретровірусні препарати з метою зниження ризику передачі ВІЛ від матері до дитини	2008 рік: 95,5% 2009 рік: 94,9%
6	Відсоток хворих, які отримали лікування від туберкульозу протягом року, серед ВІЛ-інфікованих осіб, які отримували АРТ на кінець звітного року, від оціночної кількості хворих на туберкульоз серед людей, які живуть з ВІЛ	2008 рік: 21%
7	Відсоток жінок та чоловіків віком від 15 до 49 років, які пройшли тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців та знають свої результати	2009 рік: 13%

8	Відсоток осіб, які пройшли тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців та знають свої результати: - серед споживачів ін'єкційних наркотиків; - серед осіб, які надають сексуальні послуги за плату; - серед чоловіків, які мають секс із чоловіками; - серед засуджених;	2009 рік: СІН – 28% ОСБ – 59% ЧСЧ – 43% Засуджених – 12%
9	Відсоток осіб, яких охоплено профілактичними програмами: - серед споживачів ін'єкційних наркотиків; - серед осіб, які надають сексуальні послуги за плату; - серед чоловіків, які мають секс із чоловіками; - серед засуджених;	2009 рік: СІН – 32 % ОСБ – 59% ЧСЧ – 63% Засуджених – 15%
10	Відсоток сиріт та вразливих щодо ВІЛ дітей віком 0 – 17 років, чий домогосподарства отримують безкоштовну базову зовнішню допомогу по догляду за дитиною	Не відповідає епідемії, що зареєстрована в Україні
11	Відсоток загальноосвітніх навчальних закладів, які мають підготовлених вчителів і протягом останнього навчального року забезпечили навчання учнів за програмами розвитку життєвих навичок щодо формування здорового способу життя і профілактики ВІЛ	2009 рік: 58,7%
Знання та поведінка		
12	Поточне відвідування школи дітьми-сиротами і дітьми, які мають батьків, віком 10-14 років	Не відповідає епідемії, що зареєстрована в Україні
13	Відсоток молодих людей віком 15-24 роки, які правильно визначають шляхи запобігання статевій передачі ВІЛ-інфекції та знають, як вона не передається	2009 рік: 40%
14	Відсоток осіб, які правильно визначають шляхи запобігання статевій передачі ВІЛ-інфекції та знають, як вона не передається: - серед споживачів ін'єкційних наркотиків; - серед осіб, які надають сексуальні послуги за плату; - серед чоловіків, які мають секс із чоловіками; - серед засуджених	2009 рік: СІН – 55% ОСБ – 51% ЧСЧ – 71% Засуджених – 41%
15	Відсоток молодих людей віком 15-24 роки, які мали статеві контакти у віці до 15 років	2009 рік: 2,4%
16	Відсоток жінок та чоловіків віком 15-49 років, які мали статеві контакти більш ніж з одним партнером протягом останніх 12 місяців	2009 рік: 15%
17	Відсоток жінок та чоловіків віком від 15 до 49 років, у яких було більше одного статевого партнера протягом останніх 12 місяців і хто підтверджує використання презерватива під час останнього статевого акту.	2009 рік: 61%

18	Відсоток осіб серед опитаних, які протягом останніх 12 місяців надавали сексуальні послуги за плату та повідомили про використання презервативів під час статевого акту з останнім клієнтом	2009 рік: 88%
19	Відсоток чоловіків, які використовували презерватив під час останнього статевого акту із партнером-чоловіком	2009 рік: 64%
20	Відсоток споживачів ін'єкційних наркотиків, які повідомили про використання презерватива під час останнього статевого акту	2009 рік: 48%
21	Відсоток споживачів ін'єкційних наркотиків, які повідомили про використання стерильного ін'єкційного інструментарію під час останньої ін'єкції	2009 рік: 87%
Вплив		
22	Відсоток ВІЛ-інфікованих молодих людей віком від 15 до 24 років	Не відповідає епідемії, що зареєстрована в Україні
23	Поширеність ВІЛ-інфекції за даними епідеміологічних досліджень серед: - споживачів ін'єкційних наркотиків; - осіб, які надають сексуальні послуги за плату; - чоловіків, які мають секс із чоловіками - серед засуджених	2009 рік: СІН – 23,8% ОСБ – 13,4% ЧСЧ – 8,6% Засуджених – 15,0 %
24	Відсоток людей із ВІЛ-інфекцією / СНІДом, які отримують лікування через 12 місяців після початку антиретровірусної терапії	2009 рік: 85%
25	Відсоток ВІЛ-інфікованих дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями	2007рік: 6,2%

**Таблиця 6. Динаміка реєстрації нових випадків ВІЛ-інфекції, СНІД та смерті від СНІД
за період 1987 - 2009 рр. в Україні**

ВІЛ-інфіковані особи	Роки													1987 - 2009
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Кількість осіб з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції, всього	8 934	8 590	5 830	6 216	7 009	8 761	10 013	12 494	13 786	16 094	17 687	18 973	19 859	161 506
у тому числі:														
- громадяни України	8 913	8 575	5 827	6 212	7 000	8 756	10 009	12 491	13 770	16 078	17 669	18 963	19 840	161 119
- іноземні громадяни	21	15	3	4	9	5	4	3	16	16	18	10	19	387
Кількість осіб з уперше в житті встановленим діагнозом СНІД, всього	193	399	586	648	868	1 356	1 916	2 745	4 220	4 729	4 575	4 386	4 446	31 288
у тому числі:														
- громадяни України	189	398	586	647	867	1 353	1 915	2 743	4 217	4 723	4 573	4 380	4 437	31 241
- іноземні громадяни	4	1	0	1	1	3	1	2	3	6	2	6	9	47
Кількість померлих від СНІД, всього	85	150	253	415	474	837	1 285	1 775	2 188	2 425	2 508	2 714	2 594	17 819
у тому числі:														
- громадяни України	82	148	253	414	473	834	1 285	1 775	2 188	2 420	2 507	2 710	2 591	17 791
- іноземні громадяни	3	2	0	1	1	3	0	0	0	5	1	4	3	28

Таблиця 7. Захворюваність на ВІЛ-інфекцію в Україні в 2007-2009 рр.

Регіони	2007 р.			2008 р.			2009 р.		
	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %
Україна	17 669	38,0	+ 10,5	18 963	40,9	+ 7,6	19 840	43,2	+ 5,7
АР Крим	959	48,6	+ 19,7	1 004	51,1	+ 5,1	1 111	56,8	+ 11,1
Вінницька	336	20,0	+ 4,6	311	18,6	- 7,0	321	19,5	+ 4,7
Волинська	209	20,1	+ 21,8	244	23,6	+ 17,4	262	25,3	+ 7,4
Дніпропетровська	2 668	78,2	+ 9,0	3 084	90,5	+ 15,7	3 626	107,8	+ 19,1
Донецька	3 773	82,7	+ 5,5	3 992	87,8	+ 6,2	4 061	90,8	+ 3,4
Житомирська	266	20,3	+ 8,6	340	25,9	+ 27,6	344	26,6	+ 2,8
Закарпатська	43	3,5	+ 94,4	42	3,4	- 2,9	50	4,0	+ 19,0
Запорізька	454	24,7	+ 5,6	526	28,6	+ 15,8	500	27,5	- 3,7
Івано-Франківська	97	7,0	+ 37,3	166	12,0	+ 71,4	117	8,5	- 29,4
Київська	633	36,3	+ 28,3	700	40,3	+ 11,0	730	42,5	+ 5,4
Кіровоградська	269	25,7	+ 19,5	239	23,0	- 10,5	254	25,0	+ 8,7
Луганська	546	23,0	+ 16,8	678	28,7	+ 24,8	610	26,3	- 8,3
Львівська	255	9,9	+ 5,3	315	12,4	+ 25,3	462	18,2	+ 47,4
Миколаївська	1 167	96,6	+ 12,0	1 189	98,5	+ 2,0	1 130	94,8	- 3,8
Одеська	1 704	71,2	+ 16,2	1 555	65,2	- 8,4	1 568	65,9	+ 1,0
Полтавська	386	25,2	+ 33,3	378	24,8	- 1,6	407	27,2	+ 9,6
Рівненська	158	13,7	+ 50,5	216	18,7	+ 36,5	240	20,9	+ 11,3
Сумська	179	14,9	+ 25,2	184	15,3	+ 2,7	214	18,2	+ 18,8
Тернопільська	123	11,2	+ 7,7	129	11,7	+ 4,5	104	9,6	- 18,6
Харківська	453	16,2	+ 4,5	517	18,5	+ 14,2	555	20,1	+ 8,4
Херсонська	550	49,4	+ 12,0	589	53,0	+ 7,3	591	54,0	+ 1,8
Хмельницька	238	17,5	- 19,0	201	14,9	- 14,9	263	19,7	+ 32,6
Черкаська	375	28,4	+ 14,5	357	27,1	- 4,6	389	30,0	+ 10,8
Чернівецька	67	7,4	+ 48,0	90	10,0	+ 35,1	99	11,0	+ 10,1
Чернігівська	349	30,5	+ 19,6	437	38,5	+ 26,2	483	43,6	+ 13,3
м. Київ	1 183	43,4	+ 2,4	1 258	46,8	+ 7,8	1 094	40,0	- 14,5
м. Севастополь	229	60,4	- 14,9	222	58,8	- 2,6	255	67,4	+ 14,6

Таблиця 8. Захворюваність на СНІД в Україні в 2007 - 2009 рр.

Регіони	2007 р.			2008 р.			2009 р.		
	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %
Україна	4 573	9,8	- 3,0	4 380	9,5	- 3,1	4 437	9,7	+ 1,8
АР Крим	227	11,5	+ 18,6	233	11,9	+ 3,5	180	9,2	- 22,4
Вінницька	114	6,8	+ 11,5	117	7,0	+ 2,9	152	9,2	+ 31,8
Волинська	80	7,7	+ 51,0	77	7,4	- 3,9	80	7,7	+ 4,0
Дніпропетровська	715	21,0	- 31,4	782	23,0	+ 9,5	928	27,6	+ 20,3
Донецька	1 209	26,5	- 8,6	940	20,7	- 21,8	814	18,2	- 12,0
Житомирська	84	6,4	+ 14,3	106	8,1	+ 26,6	111	8,6	+ 6,4
Закарпатська	3	0,2	- 60,0	5	0,4	+ 100,0	5	0,4	- 0,1
Запорізька	122	6,6	+ 34,7	133	7,2	+ 9,1	144	7,9	+ 9,6
Івано-Франківська	17	1,2	- 29,4	29	2,1	+ 75,0	41	3,0	+ 41,7
Київська	217	12,4	+ 55,0	155	8,9	- 28,2	192	11,2	+ 25,2
Кіровоградська	48	4,6	- 2,1	59	5,7	+ 23,9	54	5,3	- 6,4
Луганська	156	6,6	+ 73,7	200	8,5	+ 28,8	176	7,6	- 10,3
Львівська	75	2,9	- 27,5	114	4,5	+ 55,2	118	4,7	+ 4,0
Миколаївська	322	26,7	+ 51,7	109	9,0	- 66,3	75	6,3	- 30,3
Одеська	186	7,8	- 25,7	179	7,5	- 3,8	165	6,9	- 7,7
Полтавська	110	7,2	- 10,0	101	6,6	- 8,3	136	9,1	+ 37,0
Рівненська	32	2,8	+ 86,7	25	2,2	- 21,4	16	1,4	- 35,9
Сумська	14	1,2	- 72,1	52	4,3	+ 258,3	65	5,5	+ 27,7
Тернопільська	46	4,2	- 2,3	32	2,9	- 40,0	21	1,9	- 33,7
Харківська	73	2,6	+ 18,2	94	3,4	+ 30,8	102	3,7	+ 9,6
Херсонська	63	5,7	- 26,0	79	7,1	+ 24,6	91	8,3	+ 16,8
Хмельницька	58	4,3	- 14,0	69	5,1	+ 18,6	72	5,4	+ 5,7
Черкаська	161	12,2	+ 18,4	176	13,4	+ 9,8	129	9,9	- 25,5
Чернівецька	40	4,4	0	36	4,0	- 9,1	10	1,1	- 72,2
Чернігівська	57	5,0	+ 16,3	70	6,2	+ 24,0	99	8,9	+ 45,0
м. Київ	266	9,8	+ 75,0	345	12,8	+ 30,6	376	13,8	+ 7,2
м. Севастополь	78	20,6	- 28,2	63	16,7	- 18,9	85	22,5	+ 34,6

Таблиця 9. Смертність від СНІД в Україні в 2007-2009 рр.

Регіони	2007 р.			2008 р.			2009 р.		
	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %	абс. число	на 100 тис.	темп приросту, %
Україна	2 507	5,4	+ 3,8	2 710	5,8	+ 7,4	2 591	5,6	- 2,6
АР Крим	165	8,3	0	151	7,7	- 7,2	105	5,4	- 30,2
Вінницька	40	2,4	+ 14,3	58	3,5	+ 45,8	58	3,5	+ 1,4
Волинська	38	3,7	+ 2,8	53	5,1	+ 37,8	38	3,7	- 28,3
Дніпропетровська	426	12,4	- 22,5	529	15,5	+ 25,0	525	15,6	+ 0,6
Донецька	741	16,1	+ 12,6	817	18,0	+ 11,8	629	14,1	- 21,7
Житомирська	41	3,1	+ 6,9	53	4,0	+ 29,0	66	5,1	+ 26,5
Закарпатська	4	0,3	- 62,5	3	0,2	- 33,3	1	0,1	- 66,7
Запорізька	75	4,0	+ 17,6	104	5,7	+ 42,5	93	5,1	- 9,4
Івано-Франківська	8	0,6	+ 50,0	14	1,0	+ 66,7	4	0,3	- 71,4
Київська	74	4,2	+ 16,7	66	3,8	- 9,5	96	5,6	+ 47,1
Кіровоградська	23	2,2	+ 83,3	15	1,4	- 36,4	16	1,6	+ 9,1
Луганська	105	4,4	+ 51,7	138	5,8	+ 31,8	117	5,0	- 13,5
Львівська	22	0,9	- 35,7	27	1,1	+ 22,2	44	1,7	+ 63,8
Миколаївська	163	13,4	+ 52,3	60	5,0	- 62,7	49	4,1	- 17,3
Одеська	110	4,6	- 23,3	95	4,0	- 13,0	136	5,7	+ 43,4
Полтавська	67	4,3	+ 7,5	75	4,9	+ 14,0	76	5,1	+ 3,1
Рівненська	7	0,6	+ 50,0	5	0,4	- 33,3	10	0,9	+ 100,3
Сумська	12	1,0	+ 25,0	12	1,0	0	22	1,9	+ 87,3
Тернопільська	3	0,3	0	3	0,3	0	2	0,2	- 32,7
Харківська	57	2,0	- 4,8	70	2,5	+ 25,0	71	2,6	+ 2,4
Херсонська	32	2,9	- 31,0	34	3,1	+ 6,9	38	3,5	+ 13,4
Хмельницька	30	2,2	- 15,4	48	3,5	+ 59,1	54	4,0	+ 14,0
Черкаська	88	6,6	+ 20,0	77	5,8	- 12,1	63	4,9	- 16,8
Чернівецька	21	2,3	+ 64,3	6	0,7	- 69,6	6	0,7	+ 0,1
Чернігівська	22	1,9	+ 90,0	29	2,6	+ 36,8	36	3,3	+ 27,2
м. Київ	87	3,2	+ 33,3	119	4,4	+ 37,5	181	6,6	+ 49,6
м. Севастополь	46	12,1	+ 7,1	49	13,0	+ 7,4	55	14,5	+ 12,0

Таблиця 10. Поширеність ВІЛ-інфекції та СНІД

серед громадян України на 01.01.2010 р.

(за даними диспансерного обліку, в показниках на 100 тисяч населення)

Регіони	ВІЛ-інфіковані	Поширеність ВІЛ-інфекції	Хворі на СНІД	Поширеність СНІД
Україна	101 182	220,9	11 827	25,8
АР Крим	5 875	300,2	685	35,0
Вінницька	1 435	87,3	314	19,1
Волинська	1 178	113,9	147	14,2
Дніпропетровська	17 196	512,7	1 983	59,1
Донецька	22 126	496,4	2 871	64,4
Житомирська	1 480	114,9	218	16,9
Закарпатська	185	14,9	16	1,3
Запорізька	2 586	142,7	188	10,4
Івано-Франківська	420	30,5	62	4,5
Київська	2 955	172,1	492	28,7
Кіровоградська	1 181	116,7	132	13,0
Луганська	3 226	139,7	195	8,4
Львівська	1 505	59,4	339	13,4
Миколаївська	5 753	483,6	444	37,3
Одеська	11 204	470,7	1 164	48,9
Полтавська	1 932	129,4	202	13,5
Рівненська	855	74,3	74	6,4
Сумська	813	69,4	134	11,4
Тернопільська	474	43,6	35	3,2
Харківська	1 955	71,0	83	3,0
Херсонська	2 444	223,7	204	18,7
Хмельницька	1 662	124,8	137	10,3
Черкаська	2 058	159,2	275	21,3
Чернівецька	514	57,0	105	11,6
Чернігівська	1 942	176,1	198	18,0
м. Київ	6 847	249,8	915	33,4
м. Севастополь	1 381	365,0	215	56,8

Таблиця 11. Шляхи інфікування ВІЛ серед громадян України за період 1987 - 2009 рр.

Шляхи інфікування ВІЛ	Роки												
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	1987 -2009
ВІЛ-інфіковані, всього осіб	8 575	5 827	6 212	7 000	8 756	10 009	12 491	13 770	16 078	17 669	18 963	19 840	161 119
у тому числі інфіковані: статевим шляхом	1 386	1 324	1 431	1 888	2 501	3 046	4 050	4 606	5 681	6 784	7 945	8 635	51 453
<i>з них:</i> <i>гомосексуальним</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>9</i>	<i>20</i>	<i>35</i>	<i>48</i>	<i>65</i>	<i>94</i>	319
<i>гетеросексуальним</i>	<i>1 385</i>	<i>1 323</i>	<i>1 427</i>	<i>1 885</i>	<i>2 499</i>	<i>3 043</i>	<i>4 041</i>	<i>4 586</i>	<i>5 646</i>	<i>6 736</i>	<i>7 880</i>	<i>8 541</i>	51 134
парентеральним шляхом	6 517	3 774	3 881	3 967	4 589	4 819	5 779	6 282	7 134	7 088	7 015	7 113	80 746
<i>з них унаслідок:</i> <i>уведення наркотичних речовин</i> <i>ін'єкційним шляхом</i>	<i>6 516</i>	<i>3 771</i>	<i>3 881</i>	<i>3 964</i>	<i>4 587</i>	<i>4 815</i>	<i>5 778</i>	<i>6 270</i>	<i>7 127</i>	<i>7 084</i>	<i>7 009</i>	<i>7 105</i>	80 685
<i>переливання препаратів або</i> <i>компонентів крові</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	22
<i>трансплантації донорських</i> <i>органів, клітин</i> <i>тканин, біологічних рідин</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	0
<i>інших медичних маніпуляцій</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	11
<i>професійного інфікування</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	3
<i>інших не медичних втручань</i>								<i>4</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	25
від ВІЛ-інфікованої матері до дитини	378	527	727	914	1 371	1 830	2 273	2 498	2 822	3 430	3 635	3 741	24 452
шлях інфікування не визначено	294	202	173	231	295	314	389	384	441	367	368	351	4 468

**Таблиця 12. Офіційно зареєстровані ВІЛ-інфіковані
споживачі ін'єкційних наркотиків (СІН)
та їх відсоток від загальної кількості
ВІЛ-інфікованих громадян України**

Регіони	1997 р.		2006 р.		2007 р.		2008 р.		2009 р.	
	СІН	%	СІН	%	СІН	%	СІН	%	СІН	%
Україна	7 448	83,6	7 127	44,3	7 084	40,1	7 009	37,0	7 105	35,8
АР Крим	376	71,9	290	36,1	340	35,5	354	35,3	346	31,1
Вінницька	37	72,5	168	51,9	146	43,5	98	31,5	102	31,8
Волинська	90	94,7	77	45,0	62	29,7	71	29,1	57	21,8
Дніпропетровська	2 042	93,1	1 188	48,2	1 206	45,2	1 316	42,7	1 547	42,7
Донецька	1 710	81,8	1 506	41,7	1 449	38,4	1 295	32,4	1 302	32,1
Житомирська	50	89,3	109	44,1	109	41,0	134	39,4	143	41,6
Закарпатська	21	75,0	3	13,6	2	4,7	3	7,1	1	2,0
Запорізька	264	89,2	210	48,4	188	41,4	188	35,7	165	33,0
Івано-Франківська	18	90,0	25	35,2	37	38,1	51	30,7	46	39,3
Київська	71	89,9	212	42,7	232	36,7	236	33,7	231	31,6
Кіровоградська	16	76,2	84	36,8	64	23,8	53	22,2	43	16,9
Луганська	147	86,0	205	43,3	204	37,4	295	43,5	206	33,8
Львівська	51	82,3	144	59,5	124	48,6	155	49,2	254	55,0
Миколаївська	268	85,6	438	41,8	471	40,4	454	38,2	385	34,1
Одеська	769	67,3	546	37,1	478	28,1	431	27,7	475	30,3
Полтавська	213	93,0	137	46,8	181	46,9	152	40,2	160	39,3
Рівненська	13	68,4	67	63,8	60	38,0	102	47,2	89	37,1
Сумська	19	82,6	68	46,9	82	45,8	55	29,9	66	30,8
Тернопільська	30	85,7	89	77,4	61	49,6	68	52,7	43	41,3
Харківська	205	74,0	245	55,9	210	46,4	218	42,2	240	43,2
Херсонська	64	71,9	231	46,7	273	49,6	233	39,6	196	33,2
Хмельницька	40	81,6	149	50,5	109	45,8	77	38,3	115	43,7
Черкаська	188	82,5	114	34,4	169	45,1	134	37,5	131	33,7
Чернівецька	80	94,1	13	28,9	18	26,9	19	21,1	17	17,2
Чернігівська	102	94,4	107	36,1	118	33,8	123	28,1	147	30,4
м. Київ	458	90,7	574	50,1	591	50,0	597	47,5	498	45,5
м. Севастополь	106	85,5	128	47,6	100	43,7	97	43,7	100	39,2

Таблиця 13. Динаміка реєстрації нових випадків СНІД та смерті від СНІД серед дітей до 14 років у 2009 р. в Україні

Роки	Діти з уперше в житті встановленим діагнозом СНІД			Діти, які померли від СНІД		
	абсолютне число	на 100 тисяч дитячого населення	темپ приросту (%)	абсолютне число	на 100 тисяч дитячого населення	темп приросту (%)
1987 - 1994	6			4		
1995	1	0,01		1	0,01	
1996	10	0,10	+ 900,0	6	0,06	+ 500,0
1997	4	0,04	- 60,0	4	0,04	- 33,3
1998	14	0,15	+ 275,0	9	0,10	+150,0
1999	15	0,17	+ 13,3	12	0,13	+ 30,0
2000	13	0,15	- 11,8	9	0,10	- 23,1
2001	30	0,37	+ 146,7	11	0,14	+ 40,0
2002	47	0,61	+ 64,9	23	0,30	+ 114,3
2003	68	0,92	+ 50,8	38	0,51	+ 70,0
2004	96	1,35	+ 47,2	33	0,46	- 9,8
2005	143	2,01	+ 48,4	36	0,51	+ 10,9
2006	123	1,79	- 11,0	32	0,47	- 7,8
2007	115	1,74	- 2,8	23	0,35	- 25,5
2008	74	1,13	- 35,1	14	0,21	- 40,0
2009	86	1,30	15,00	13	0,20	-4,80
1987 - 2009	845			268		

Таблиця 14. Офіційно зареєстровані ВІЛ-інфіковані діти, які народжені ВІЛ-інфікованими жінками в Україні

Регіони	Нові випадки у 2009 р., абс. ч.			Перебувають під наглядом на 01.01.2010 р., абс. ч.		
	діти, які народжені ВІЛ-інфікованими жінками	хворі на СНІД	знято з обліку в зв'язку зі зникненням антитіл до ВІЛ у крові дитини	ВІЛ-інфіковані		хворі на СНІД
				діагноз ВІЛ-інфекції підтверджено	діагноз ВІЛ-інфекції в стадії підтвердження	
Україна	3 741	86	2 866	2 418	6 222	575
АР Крим	202	1	167	135	306	42
Вінницька	60	2	53	20	109	19
Волинська	58	1	43	30	84	7
Дніпропетровська	628	15	450	454	935	119
Донецька	723	8	519	426	1 170	66
Житомирська	58	3	47	27	118	10
Закарпатська	19	2	8	6	28	6
Запорізька	71	2	67	49	105	11
Івано-Франківська	19	4	21	14	32	8
Київська	174	2	121	83	284	27
Кіровоградська	93	2	57	49	148	5
Луганська	104	0	76	56	175	3
Львівська	58	1	47	17	129	5
Миколаївська	238	5	157	150	404	13
Одеська	271	15	310	335	781	58
Полтавська	74	2	53	51	129	8
Рівненська	52	2	31	7	67	5
Сумська	38	3	23	14	56	9
Тернопільська	22	1	12	3	29	3
Харківська	93	2	67	39	150	7
Херсонська	110	1	71	51	177	17
Хмельницька	34	3	36	33	62	33
Черкаська	89	5	57	122	60	15
Чернівецька	27	2	13	49	40	22
Чернігівська	112	1	94	52	156	19
м. Київ	271	1	228	121	422	28
м. Севастополь	43	0	38	25	66	10

Таблиця 15. Стани та хвороби, зумовлені ВІЛ, у ВІЛ-інфікованих громадян України

Назва показника	Шифр за МКХ - 10	Узято під нагляд протягом 2009 року з уперше в житті встановленим діагнозом	
		ВІЛ-інфекція (незалежно від стадії інфікування)	СНІД
Стани та хвороби, що зумовлені ВІЛ	B20 – B 24, Z21	19 840	4 437
у тому числі:			
Гострий ВІЛ-інфекційний синдром	B23.0	14	
Безсимптомна ВІЛ-інфекція	Z21	10 561	
Персистуюча генералізована лімфаденопатія (ПГЛ)	B23.1	2 417	
Поширена ВІЛ-інфекція	B20-B23	4 271	
СНІД-індикаторні захворювання (СНІД)	B20.0-20.9, B21.0-21.2, B21.8-21.9, B22.0-22.2, B23.2	2 182	4 437
ВІЛ, що призводить до інших уточнених станів	B 23.8	355	
Хвороба, спричинена ВІЛ, неуточнена	B 24	40	

Таблиця 16. СНІД-індикаторні захворювання (СНІД)

Назва показника	Узято під нагляд протягом 2009 року з уперше в житті встановленим діагнозом		Перебуває під наглядом на 01.01.2010 року з діагнозом ВІЛ-інфекція (незалежно від стадії захворювання)
	ВІЛ-інфекція (незалежно від стадії інфікування)	СНІД	
СНІД-індикаторні захворювання (СНІД)	2 182	4 437	11 827
у тому числі:			
туберкульоз легеневий	1 028	1 905	4 959
туберкульоз позалегеновий	353	829	1 946
інфекції, викликані <i>M.kansasii</i> , поширені або позалегенові	0	0	0
інші захворювання, спричиненні мікобактерією, крім <i>M. tuberculosis</i> , поширені або позалегенові	0	2	12
бактеріальні інфекції, множинні чи рецидивуючі	236	423	947
сальмонельозна септицемія, рецидивуюча, крім спричиненої <i>S.typhi murium</i>	3	6	8
CMV-інфекція у хворих з ураженням внутрішніх органів крім печінки, селезінки чи лімфатичних вузлів	10	21	76
CMV-реніт з втратою зору	1	8	20
герпетична інфекція з хронічними виразками, що не виліковуються протягом 1місяця, або з ураженням бронхів, легень, стравоходу	16	42	147
прогресуюча множинна лейкоенцефалопатія	11	29	43
кандидоз трахеї, бронхів або легень	61	152	416
кандидоз стравоходу	61	135	604
криптококоз, позалегеновий	8	15	20
гістоплазмоз, поширений або позалегеновий	0	0	0
кокцидіомікоз, поширений або позалегеновий	1	1	1
пневмоцистна пневмонія	51	103	162
криптоспоридіоз з діареєю тривалістю понад 1 місяць	1	2	5
токсоплазмоз мозку	39	80	117
ізоспороз з діареєю, що триває понад 1 місяць	0	0	0
опортуністичні інфекції невстановленої етіології	35	64	117
повторні пневмонії	55	98	306
саркома Капоші	15	32	76
лімфома Беркітта	4	4	8
лімфома імунобластна	7	27	19
лімфома мозку (первинна)	8	13	19
цервікальний інвазивний рак	3	25	77
лімфома невстановленого походження	10	15	19
енцефалопатія, пов'язана з ВІЛ	42	103	306
лімфоїдна інтерстиціальна пневмонія	6	7	8
синдром виснаження, обумовлений ВІЛ (слім-хвороба, схуднення)	64	177	354
СД4 < 200/мкл без наявності СНІД-індикаторних хвороб (у дорослих)	50	101	864
СД4 < 20 % без наявності СНІД-індикаторних хвороб (у дітей < 18 місяців)	1	11	117
СД4 < 15 % без наявності СНІД-індикаторних хвороб (у дітей > 18 місяців)	2	7	54

**Таблиця 17. Динаміка офіційної реєстрації і зняття з диспансерного обліку
ВІЛ-інфікованих громадян України за 1987 - 2009 рр.**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	1987 - 2009
Узято під нагляд протягом звітного року, усього	6 370	7 221	9 026	10 453	12 979	14 321	16 471	18 139	19 405	20 708	166 618
<i>у т.ч. кількість осіб з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції</i>	<i>6 212</i>	<i>7 000</i>	<i>8 756</i>	<i>10 009</i>	<i>12 491</i>	<i>13 700</i>	<i>16 078</i>	<i>17 669</i>	<i>18 963</i>	<i>19 840</i>	<i>161 119</i>
Знято з обліку протягом звітного року	2 542	2 596	3 102	4 353	5 519	6 208	7 401	8 356	9 429	11 243	65 419
Перебувають під наглядом на кінець звітного року	30 666	35 291	41 215	47 315	54 775	62 888	71 958	81 741	91 717	101 182	

**Таблиця 18. Причини зняття з диспансерного обліку
офіційно зареєстрованих ВІЛ-інфікованих громадян України за 1987 - 2009 рр.**

Причини зняття з диспансерного обліку	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	1987 - 2009
Смерть від СНІД	414	473	834	1 285	1 775	2 188	2 420	2 507	2 710	2 591	17 791
Смерть від іншого захворювання	1 088	1 045	1 078	1 310	1 465	1 396	1 542	1 972	2 390	3 273	18 491
Зникнення антитіл до ВІЛ у крові дитини	285	344	391	700	949	1 481	1 953	2 218	2 525	2 866	13 834
Зміна місця проживання	158	221	270	444	488	681	763	865	1 161	1 793	7 534
Інші причини	597	513	529	614	842	462	723	794	643	720	7 769
ВСЬОГО	2 542	2 596	3 102	4 353	5 519	6 208	7 401	8 356	9 429	11 243	65 419

Таблиця 19. Сероепідмоніторинг ВІЛ-інфікованих осіб в Україні в 2007 - 2009 рр.

Коди	Контингенти, що обстежені на ВІЛ	2007 р.			2008 р.			2009 р.		
		обстежені	позитивні	%	обстежені	позитивні	%	обстежені	позитивні	%
100	Громадяни України - всього, в т.ч. за окремим кодам	2 866 728	32 831	1,15	3 213 126	37 273	1,16	3 349 515	37 064	1,11
101	Особи, які мали гетеросексуальні контакти з ВІЛ-інфікованими	7 061	1 321	18,71	8 210	1 646	20,05	7 759	1 576	20,31
102	Споживачі наркотичних речовин ін'єкційним шляхом	33 341	5 111	15,33	35 748	4 952	13,85	34 749	4 635	13,34
104	Особи, в яких виявлені хвороби, що передаються статевим шляхом	52 809	791	1,50	55 063	957	1,74	54 559	825	1,51
105	Особи, які мають численні незахищені сексуальні контакти	19 489	412	2,11	30 126	686	2,28	39 277	770	1,96
106	Призовники	14 858	11	0,07	16 961	19	0,11	74 102	75	0,10
108	Донори	883 215	1 138	0,13	880 307	1 140	0,13	953 785	1 339	0,14
109	Вагітні	1 063 799	3 633	0,34	1 175 632	3 973	0,34	1 092 381	3 648	0,33
112	Особи, які перебувають в місцях позбавлення волі	21 068	2 700	12,82	20 502	2 975	14,51	24 099	2 902	12,04
113	Особи, обстежені за клінічними показаннями	199 621	6 877	3,45	231 270	7 660	3,31	246 757	8 050	3,26
114	Особи, обстежені анонімно	52 884	2 391	4,52	52 377	2 320	4,43	48 646	2 324	4,78
200	Іноземні громадяни	6 811	25	0,37	6 986	25	0,36	8 820	36	0,41

Таблиця 20. Порівняння тестування за місцеві бюджети по регіонах України

Регіони	Загальна кількість тестувань	Кількість тестувань за рахунок місцевих бюджетів (2008 р.)			Загальна кількість тестувань	Кількість тестувань за рахунок місцевих бюджетів (2009 р.)		
		абсолютна кількість	відсоток від загальної кількості тестувань	ранг		абсолютна кількість	відсоток від загальної кількості тестувань	ранг
Україна	3 213 126	1 157 187	36,0		3 358 335	1 312 169	39,1	
АР Крим	171 011	43 988	25,7	22	186 055	56 615	30,4	20
Вінницька	93 925	17 069	18,2	27	95 599	21 081	22,1	26
Волинська	100 127	36 510	36,5	12	107 604	44 796	41,6	9
Дніпропетровська	314 650	109 333	34,7	15	369 519	161 874	43,8	6
Донецька	309 451	123 819	40,0	10	313 289	135 201	43,2	8
Житомирська	86 313	36 978	42,8	6	87 247	35 143	40,3	12
Закарпатська	100 224	46 076	46,0	4	104 810	50 454	48,1	4
Запорізька	129 399	40 008	30,9	18	142 728	52 527	36,8	17
Івано-Франківська	88 532	39 867	45,0	5	72 262	26 771	37,0	15
Київська	107 635	31 867	29,6	20	109 892	27 899	25,4	22
Кіровоградська	73 570	29 501	40,1	9	45 829	11 168	24,4	23
Луганська	184 864	63 465	34,3	16	198 737	73 415	36,9	16
Львівська	100 353	19 320	19,3	26	110 096	25 737	23,4	25
Миколаївська	72 537	22 393	30,9	19	74 400	23 831	32,0	19
Одеська	153 184	59 669	39,0	11	149 265	58 282	39,0	13
Полтавська	76 323	16 407	21,5	24	76 661	16 217	21,2	27
Рівненська	107 660	53 435	49,6	2	94 799	38 659	40,8	11
Сумська	64 476	27 301	42,3	7	81 029	42 266	52,2	3
Тернопільська	57 714	15 066	26,1	21	62 769	18 405	29,3	21
Харківська	154 036	54 394	35,3	14	177 652	77 396	43,6	7
Херсонська	82 205	38 249	46,5	3	92 330	49 547	53,7	2
Хмельницька	93 038	18 983	20,4	25	93 673	22 257	23,8	24
Черкаська	84 425	34 377	40,7	8	88 388	40 285	45,6	5
Чернівецька	52 255	11 487	22,0	23	67 155	27 432	40,8	10
Чернігівська	130 312	87 602	67,2	1	130 132	88 726	68,2	1
м. Київ	192 787	69 392	36,0	13	194 273	74 787	38,5	14
м. Севастополь	32 120	10 631	33,1	17	32 142	11 398	35,5	18

Таблиця 21. Порівняння тестувань на антитіла до ВІЛ уразливих груп за кодами 102, 104 та 105 по регіонах України

Регіони	Кількість тестувань за рахунок місцевих бюджетів	2008 рік			Кількість тестувань за рахунок місцевих бюджетів	2009 рік		
		обстежено осіб з уразливих груп (абс.)	% від загальної кількості тестувань за місцеві бюджети	ранг		обстежено осіб з уразливих груп (абс.)	% від загальної кількості тестувань за місцеві бюджети	ранг
Україна	1 312 169	120 973	9,2		1 312 169	128 585	9,8	
АР Крим	56 615	5 569	9,8	11	56 615	7 586	13,4	4
Вінницька	21 081	2 171	10,3	7	21 081	2 011	9,5	12
Волинська	44 796	2 768	6,2	24	44 796	3 114	7,0	22
Дніпропетровська	161 874	10 092	6,2	23	161 874	14 125	8,7	15
Донецька	135 201	10 521	7,8	19	135 201	9 713	7,2	19
Житомирська	35 143	3 446	9,8	12	35 143	4 009	11,4	7
Закарпатська	50 454	1 353	2,7	27	50 454	1 701	3,4	26
Запорізька	52 527	4 057	7,7	20	52 527	3 418	6,5	24
Івано-Франківська	26 771	1 352	5,1	26	26 771	833	3,1	27
Київська	27 899	2 344	8,4	16	27 899	1 958	7,0	21
Кіровоградська	11 168	5 271	47,2	1	11 168	1 040	9,3	13
Луганська	73 415	8 090	11,0	5	73 415	8 214	11,2	8
Львівська	25 737	1 898	7,4	21	25 737	2 294	8,9	14
Миколаївська	23 831	4 840	20,3	2	23 831	5 231	22,0	1
Одеська	58 282	5 860	10,1	10	58 282	4 625	7,9	16
Полтавська	16 217	1 057	6,5	22	16 217	1 184	7,3	17
Рівненська	38 659	2 358	6,1	25	38 659	2 508	6,5	25
Сумська	42 266	4 444	10,5	6	42 266	4 579	10,8	10
Тернопільська	18 405	1 489	8,1	17	18 405	1 308	7,1	20
Харківська	77 396	6 568	8,5	15	77 396	8 646	11,2	9
Херсонська	49 547	4 776	9,6	13	49 547	5 157	10,4	11
Хмельницька	22 257	4 343	19,5	3	22 257	3 448	15,5	3
Черкаська	40 285	7 049	17,5	4	40 285	8 092	20,1	2
Чернівецька	27 432	2 825	10,3	8	27 432	1 983	7,2	18
Чернігівська	88 726	7 919	8,9	14	88 726	11 750	13,2	5
м. Київ	74 787	7 620	10,2	9	74 787	9 316	12,5	6
м. Севастополь	11 398	893	7,8	18	11 398	742	6,5	23

Таблиця 22. Результати сероепідеміологічного моніторингу поширення ВІЛ-інфекції за кодами 102, 104 та 105 у 2009 р.

Регіони	Споживачі наркотичних речовин ін'єкційним шляхом - код 102			Особи, в яких виявлені хвороби, що передаються статевим шляхом - код 104			Особи, що мають чисельні незахищені - сексуальні контакти - код 105		
	обстеження	позитивні	%	обстеження	позитивні	%	обстеження	позитивні	%
Україна	34 749	4 635	13,34	54 559	825	1,51	39 277	770	1,96
АР Крим	3 038	127	4,18	2 194	42	1,91	2 354	18	0,76
Вінницька	805	54	6,71	696	3	0,43	510	2	0,39
Волинська	325	49	15,08	2 587	16	0,62	202	4	1,98
Дніпропетровська	5 846	985	16,85	5 516	174	3,15	2 763	82	2,97
Донецька	2 768	322	11,63	6 118	83	1,36	827	16	1,93
Житомирська	1 156	122	10,55	1 653	25	1,51	1 200	14	1,17
Закарпатська	98	5	5,10	1 252	4	0,32	351	2	0,57
Запорізька	1 569	50	3,19	1 574	13	0,83	275	4	1,45
Івано-Франківська	103	33	32,04	532	3	0,56	198	0	0,00
Київська	988	350	35,43	887	54	6,09	83	6	7,23
Кіровоградська	446	98	21,97	33	16	48,48	561	13	2,32
Луганська	2 485	107	4,31	2 989	21	0,70	2 740	25	0,91
Львівська	469	131	27,93	1 453	22	1,51	372	6	1,61
Миколаївська	2 214	311	14,05	2 250	54	2,40	767	32	4,17
Одеська	856	207	24,18	2 878	116	4,03	891	30	3,37
Полтавська	582	83	14,26	471	12	2,55	131	4	3,05
Рівненська	481	80	16,63	1 044	23	2,20	983	5	0,51
Сумська	947	27	2,85	2 059	4	0,19	1 573	4	0,25
Тернопільська	739	20	2,71	518	0	0,00	51	3	5,88
Харківська	1 312	44	3,35	6 483	24	0,37	851	2	0,24
Херсонська	1 028	48	4,67	3 960	30	0,76	169	1	0,59
Хмельницька	671	83	12,37	2 665	22	0,83	112	1	0,89
Черкаська	860	95	11,05	1 748	21	1,20	5 484	54	0,98
Чернівецька	823	15	1,82	1 136	2	0,18	24	0	0,00
Чернігівська	942	235	24,95	1 249	19	1,52	9 559	152	1,59
м. Київ	2 767	902	32,60	304	16	5,26	6 245	290	4,64
м. Севастополь	431	52	12,06	310	6	1,94	1	0	0,00

Таблиця 23. Результати сероепідеміологічного моніторингу поширення ВІЛ-інфекції серед донорів у 2009 р.

Регіони	Донори, всього			Первинні (разові) донори		
	код 108			код 108.1		
	обстеження	позитивні	%	обстеження	позитивні	%
Україна	953 785	1 339	0,14	616 124	1 218	0,20
АР Крим	70 056	95	0,14	62 800	86	0,14
Вінницька	38 095	35	0,09	28 412	31	0,11
Волинська	31 817	32	0,10	30 304	32	0,11
Дніпропетровська	122 610	258	0,21	59 248	249	0,42
Донецька	89 379	167	0,19	35 145	123	0,35
Житомирська	21 020	35	0,17	14 987	35	0,23
Закарпатська	18 666	5	0,03	16 869	5	0,03
Запорізька	51 156	47	0,09	36 211	45	0,12
Івано-Франківська	16 357	13	0,08	15 890	11	0,07
Київська	33 916	81	0,24	20 689	81	0,39
Кіровоградська	13 163	36	0,27	10 540	36	0,34
Луганська	79 823	41	0,05	69 096	41	0,06
Львівська	25 662	36	0,14	24 935	36	0,14
Миколаївська	23 638	92	0,39	10 044	80	0,80
Одеська	30 382	99	0,33	17 165	91	0,53
Полтавська	25 973	38	0,15	14 954	35	0,23
Рівненська	19 840	18	0,09	17 983	18	0,10
Сумська	16 231	6	0,04	2 878	4	0,14
Тернопільська	19 215	11	0,06	7 988	11	0,14
Харківська	40 606	19	0,05	37 091	19	0,05
Херсонська	15 069	10	0,07	6 597	10	0,15
Хмельницька	39 409	28	0,07	11 786	13	0,11
Черкаська	21 145	22	0,10	14 588	21	0,14
Чернівецька	16 419	8	0,05	3 370	1	0,03
Чернігівська	20 819	35	0,17	11 149	35	0,31
м. Київ	43 753	62	0,14	33 158	61	0,18
м. Севастополь	9 566	10	0,10	2 247	8	0,36

Таблиця 24. Результати сероепідеміологічного моніторингу поширення ВІЛ-інфекції серед вагітних у 2009 р.

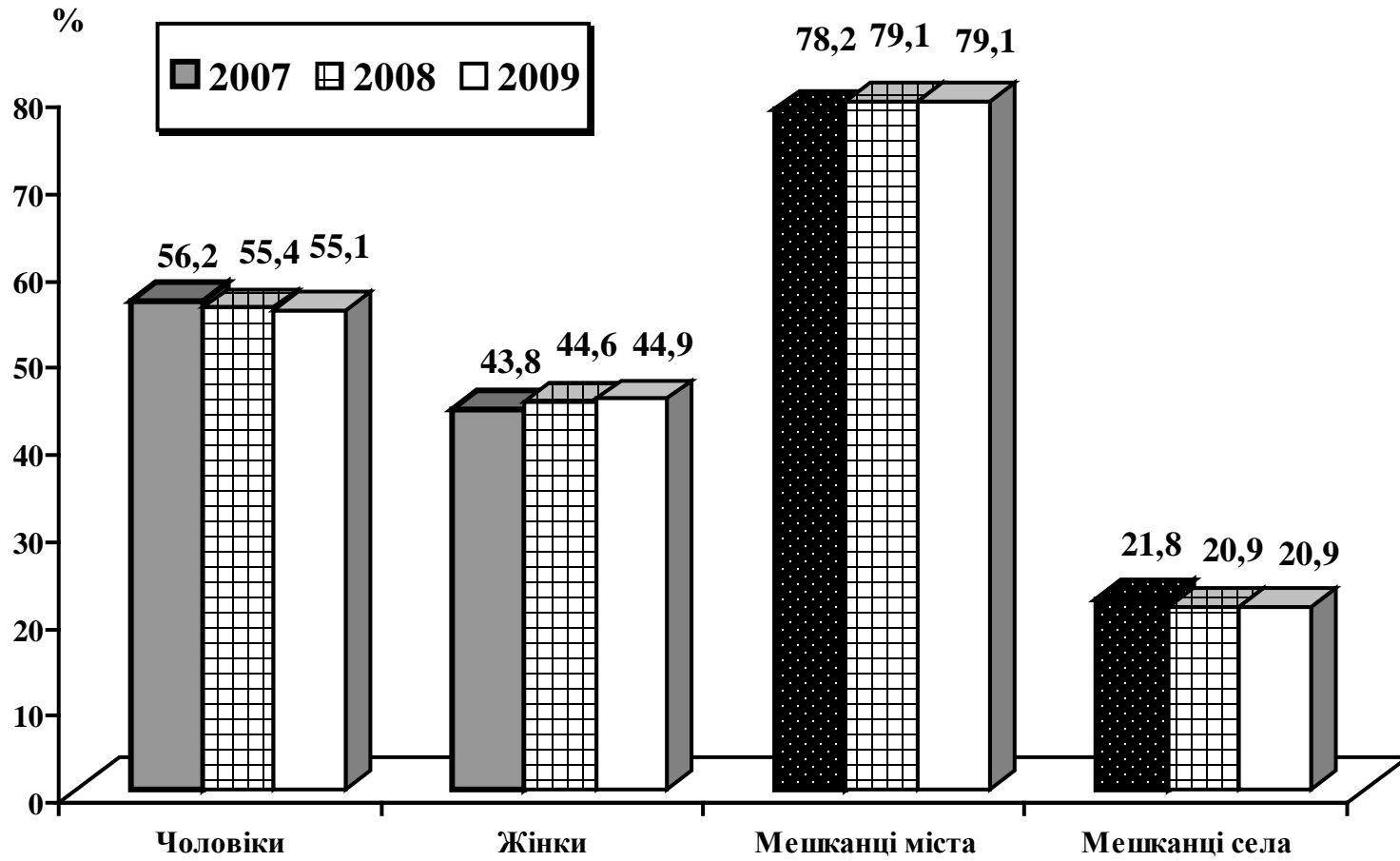
Регіони	Вагітні (всього)			Вагітні (первинне дослідження)		
	код 109			код 109.1		
	обстеження	позитивні	%	обстеження	позитивні	%
Україна	1 092 381	3 648	0,33	585 941	3 234	0,55
АР Крим	59 384	160	0,27	31 291	144	0,46
Вінницька	36 423	51	0,14	18 673	42	0,22
Волинська	30 991	39	0,13	16 873	38	0,23
Дніпропетровська	85 035	635	0,75	47 780	533	1,12
Донецька	88 709	500	0,56	47 430	444	0,94
Житомирська	31 084	51	0,16	16 943	48	0,28
Закарпатська	35 690	18	0,05	21 397	9	0,04
Запорізька	39 045	65	0,17	21 175	63	0,30
Івано-Франківська	29 134	21	0,07	15 378	15	0,10
Київська	48 077	438	0,91	27 573	438	1,59
Кіровоградська	21 498	157	0,73	12 190	125	1,03
Луганська	45 499	83	0,18	23 890	82	0,34
Львівська	58 697	87	0,15	31 401	78	0,25
Миколаївська	26 931	196	0,73	14 218	182	1,28
Одеська	60 601	314	0,52	32 624	302	0,93
Полтавська	34 471	92	0,27	16 959	64	0,38
Рівненська	36 300	36	0,10	19 306	27	0,14
Сумська	22 532	25	0,11	11 391	25	0,22
Тернопільська	25 149	10	0,04	13 388	10	0,07
Харківська	59 650	78	0,13	31 162	76	0,24
Херсонська	27 714	72	0,26	14 932	69	0,46
Хмельницька	32 007	40	0,12	17 012	35	0,21
Черкаська	26 958	70	0,26	15 399	69	0,45
Чернівецька	23 304	11	0,05	12 414	11	0,09
Чернігівська	20 587	80	0,39	11 329	73	0,64
м. Київ	75 733	294	0,39	38 815	208	0,54
м. Севастополь	11 178	25	0,22	4 998	24	0,48

**Таблиця 25. Територіальна рейтингова оцінка (r) за показниками 2009 року:
загальна захворюваність на ВІЛ-інфекцію (П1), захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед осіб 15-24 років (П2),
захворюваність на СНІД (П3), смертність від СНІД (П4), інфікованість донорів (П5), вагітних (П6),
споживачів ін'єкційних наркотиків (П7) та темпів приросту цих показників (Т1 – Т7) відповідно**

Регіони	Підсумковий ранг 2007 р.	Підсумковий ранг 2008 р.	rП ₁	rT ₁	rП ₂	rT ₂	rП ₃	rT ₃	rП ₄	rT ₄	rП ₅	rT ₅	rП ₆	rT ₆	rП ₇	rT ₇	Підсумковий ранг 2009 р.
АР Крим	16	16	22	17	19	24	20	8	21	5	16	6	19	15	6	1	12
Вінницька	13	5	7	5	14	10	21	23	12	19	12	20	10	19	10	3	10
Волинська	17	17	12	20	12	16	14	15	13	8	13	9	8	27	18	21	15
Дніпропетровська	24	26	27	22	26	22	27	12	27	12	23	12	26	17	20	12	26
Донецька	21	21	25	10	27	14	25	5	25	7	22	15	23	11	13	14	21
Житомирська	10	18	14	19	15	4	17	21	19	22	20	22	12	13	11	16	20
Закарпатська	3	2	1	14	3	27	1	9	1	10	1	23	2	12	9	7	3
Запорізька	6	10	16	24	13	13	15	20	20	17	10	25	13	23	4	9	19
Івано-Франківська	7	23	2	6	1	1	5	27	3	1	9	8	4	8	25	20	4
Київська	27	27	19	18	21	15	23	14	22	20	24	14	27	26	27	18	27
Кіровоградська	22	12	11	8	16	7	8	11	6	9	25	11	24	18	21	27	14
Луганська	5	14	13	13	18	23	13	16	17	14	5	19	14	14	7	25	16
Львівська	8	6	6	27	8	25	7	18	7	23	17	26	11	25	24	22	23
Миколаївська	26	22	26	4	24	11	11	2	15	2	27	16	25	16	16	6	13
Одеська	23	19	23	3	25	17	12	6	23	16	26	18	22	10	22	26	24
Полтавська	15	11	15	15	9	5	19	19	18	13	19	21	18	24	17	24	22
Рівненська	14	20	10	26	7	9	3	4	5	25	11	24	5	6	19	23	7
Сумська	11	4	5	21	11	21	10	25	8	27	2	17	6	20	3	4	8
Тернопільська	12	3	3	1	2	6	4	3	2	4	6	27	1	2	2	2	1
Харківська	1	7	9	16	6	19	6	22	9	15	4	4	9	22	5	8	6
Херсонська	9	13	21	12	22	18	16	17	11	11	8	1	17	7	8	13	9
Хмельницька	4	9	8	11	4	3	9	13	14	21	7	2	7	9	15	17	5
Черкаська	18	15	17	14	17	12	22	7	16	6	14	3	16	21	12	10	11
Чернівецька	2	1	4	25	5	26	2	1	4	3	3	7	3	3	1	5	2
Чернігівська	20	24	20	23	20	20	18	26	10	24	21	10	21	4	23	19	25
м. Київ	25	25	18	2	10	2	24	24	24	26	18	5	20	1	26	15	17
м. Севастополь	19	8	24	7	23	8	26	10	26	18	15	13	15	5	14	11	18

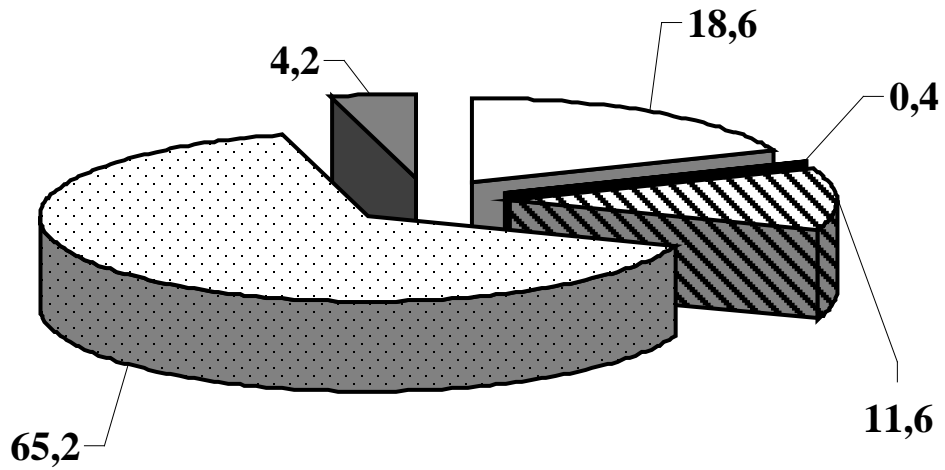
Перші рангові місця показників присвоюються територіям з найменшим значенням показника

Рисунок 13. Розподіл ВІЛ-інфікованих громадян України, які офіційно зареєстровані, за статтю та місцем проживання, %

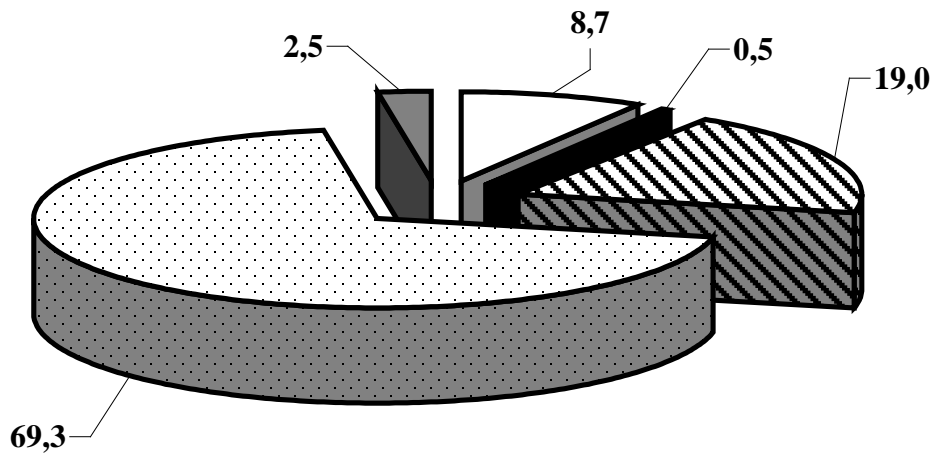

**Рисунок 14. Розподіл офіційно зареєстрованих
ВІЛ-інфікованих громадян України
за віковими групами, %**

Нові випадки інфікування ВІЛ у 2009 р.

*Перебувають під диспансерним наглядом
на 01.01.2010 р.*

0-14
 15-17
 18-24
 25-49
 50 і старші

Рисунок 15. Розподіл офіційно зареєстрованих хворих на СНІД громадян України за віковими групами та статтю (нові випадки захворювання на СНІД у 2009), %

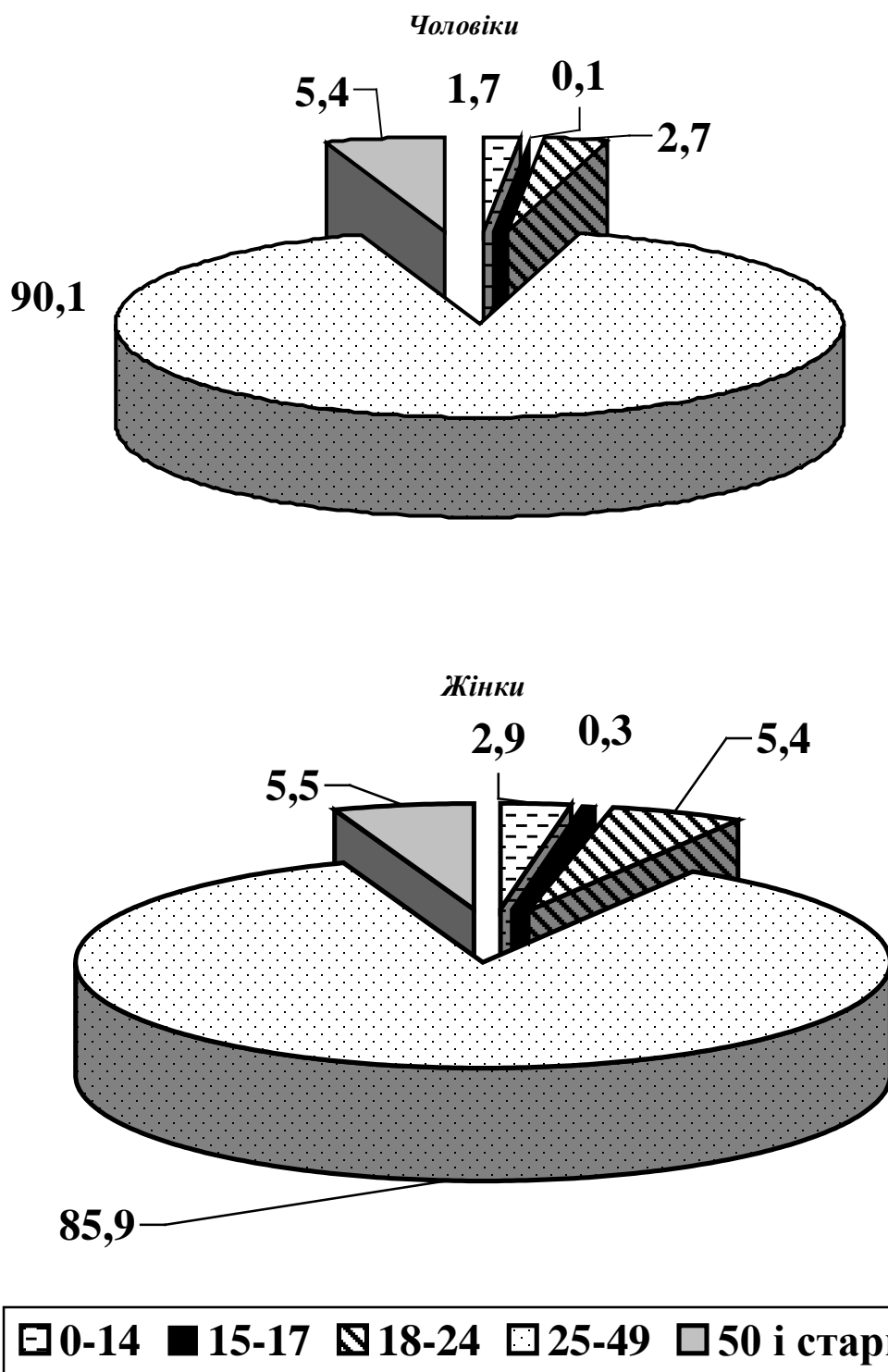

Рисунок 16. Розподіл померлих від СНІД громадян України за віковими групами в 2009 р., %

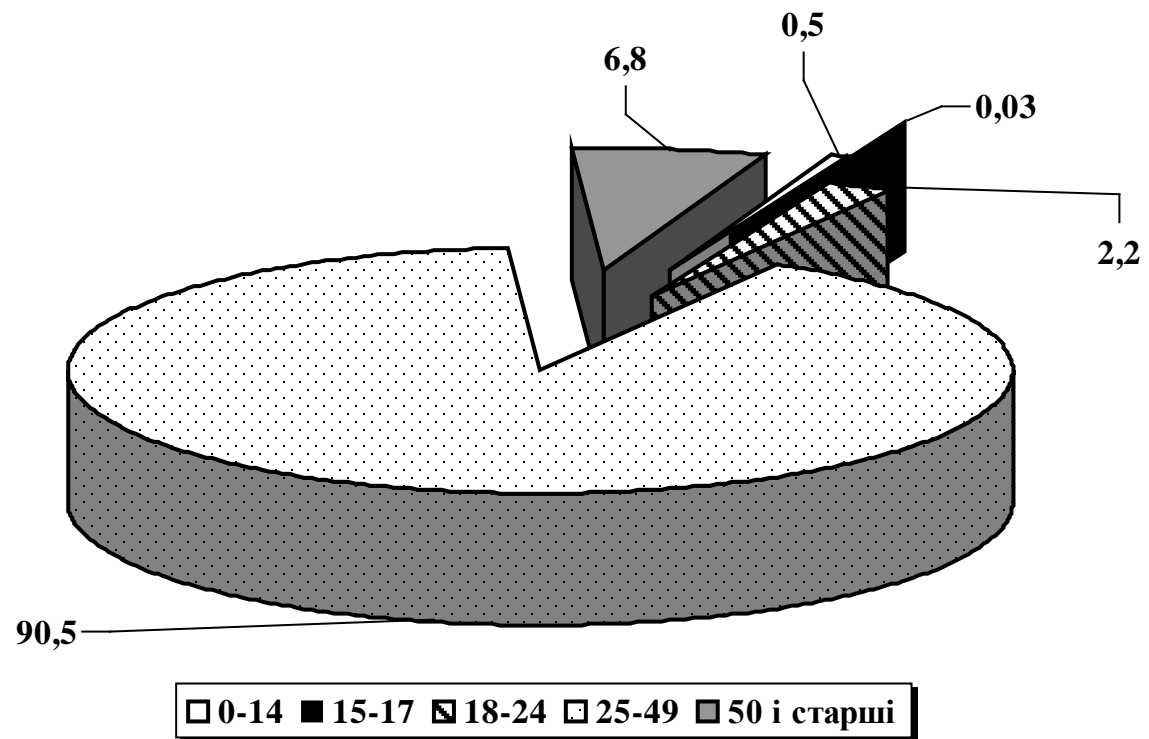

Рисунок 17. Динаміка кількості ВІЛ-інфікованих жінок репродуктивного віку та дітей, які народжені ВІЛ-інфікованими жінками, в Україні за період 1997-2009 рр.

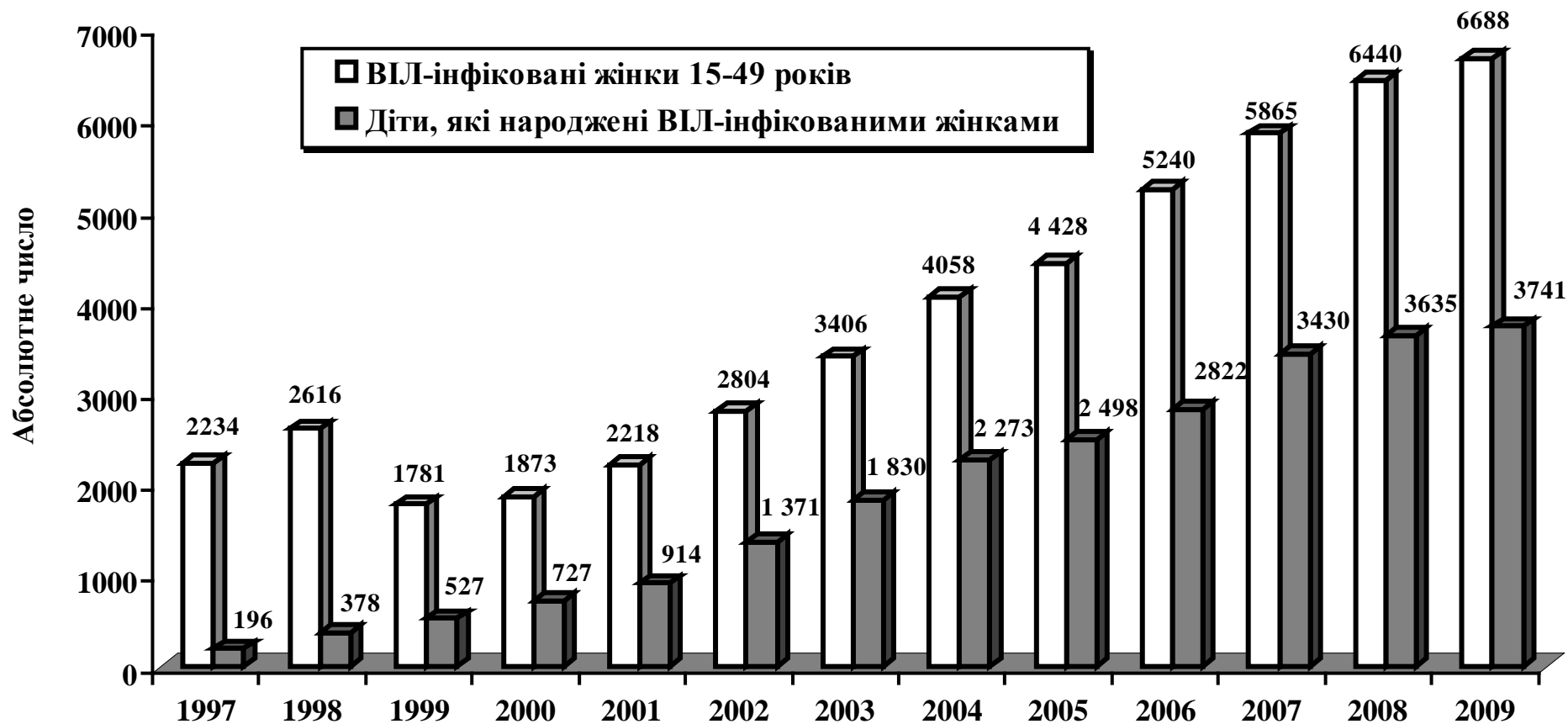
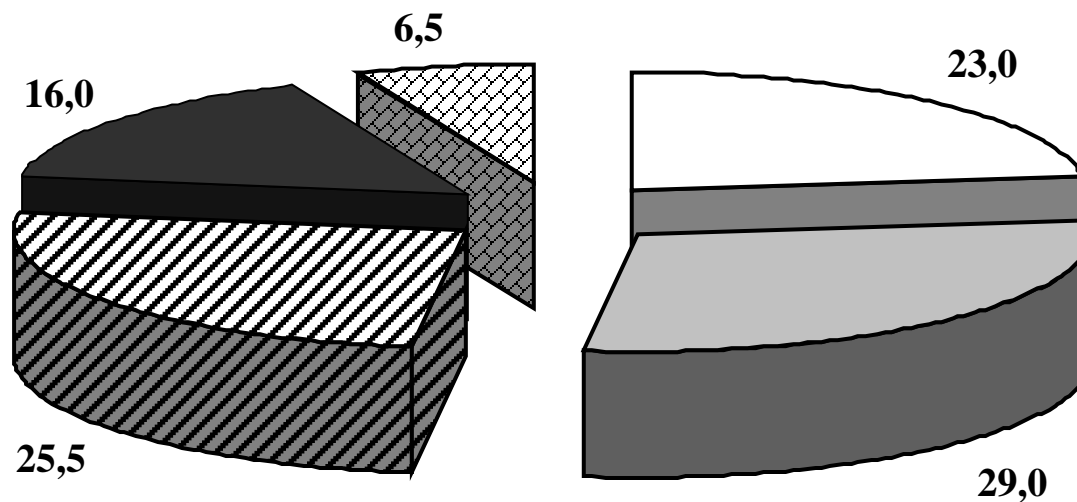

Рисунок 18. Причини зняття з диспансерного обліку офіційно зареєстрованих ВІЛ-інфікованих громадян України протягом 2009 року, %

□ Смерть від СНІД

▣ Зникнення антитіл до ВІЛ у крові дитини

▤ Інші причини

□ Смерть від іншого захворювання

■ Зміна місця проживання